

รายงานการประชุมสภาการศึกษา

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒

วันพฤหัสบดีที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เวลา ๐๘.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมสีปพนนท์ เกตุทัต
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

กรรมการที่มาประชุม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(นายจурินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์)	ประธาน
๒. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๓. ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๖. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๗. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	กรรมการ
๘. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
การศึกษา	กรรมการ
๑๐. เลขาธิการคุรุสภา	กรรมการ
๑๑. ปลัดกระทรวงแรงงาน
(นายมนูญ ปุญญกริยากร รองปลัดกระทรวงฯ แทน)	กรรมการ
๑๒. ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
(นายทวนชัย ลมูลสว่าง
ผู้ตรวจราชการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา แทน)	กรรมการ
๑๓. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(นางชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายฯ แทน)	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักงานปรมาน
(นางวลัยรัตน์ ศรีอรุณ รองผู้อำนวยการฯ แทน)	กรรมการ

๑๕.	ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (นางทรงพร โกมลสุรเดช ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร แทน)		กรรมการ
๑๖.	ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (นางสาวเสาวณี มุสิแดง ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ แทน)		กรรมการ
๑๗.	ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (นางสิริพร ถาวโรฤทธิ์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ แทน)		กรรมการ
๑๘.	นายเกรียงศักดิ์	เจริญวงศ์ศักดิ์	กรรมการ
๑๙.	นายเจต	ประภามนตรีพงศ์	กรรมการ
๒๐.	รองศาสตราจารย์ชนะ	กสิภาร	กรรมการ
๒๑.	นายชิงชัย	หาญเจนลักษณ์	กรรมการ
๒๒.	นายทองอยู่	แก้วไทรอะ	กรรมการ
๒๓.	รองศาสตราจารย์ทองอินทร์	วงศ์โสทร	กรรมการ
๒๔.	ศาสตราจารย์ธีรฤติ	บุญยโสภณ	กรรมการ
๒๕.	นายนภดล	ทองนพแก้ว	กรรมการ
๒๖.	นายนิพนธ์	สุรพงษ์รักเจริญ	กรรมการ
๒๗.	นายนุชากร	มาศนมาดล	กรรมการ
๒๘.	นายประทีป	วีระพัฒน์รินทร์	กรรมการ
๒๙.	นายประพล	วิระพรสวรรค์	กรรมการ
๓๐.	นายปรีดา	ประพฤติชอบ	กรรมการ
๓๑.	นายพนม	พงษ์ไพบูลย์	กรรมการ
๓๒.	รองศาสตราจารย์พรจันทร์	สุวรรณชาติ	กรรมการ
๓๓.	รองศาสตราจารย์พฤทธิ	ศิริบรรณพิทักษ์	กรรมการ
๓๔.	ศาสตราจารย์ไพฑูรย์	สินลาร์ตัน	กรรมการ
๓๕.	นายไพฑูรย์	จัยสิน	กรรมการ
๓๖.	นายมานิจ	สุขสมจิตร	กรรมการ
๓๗.	ศาสตราจารย์มานูช	แจ้งมุข	กรรมการ
๓๘.	ศาสตราจารย์ยงยุทธ	ยุทธวงศ์	กรรมการ

๓๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา	ปิยะอัจฉริยะ	กรรมการ
๔๐. นายวัชรินทร์	ศรีบุรินทร์	กรรมการ
๔๑. นายวิฑูรย์	ปริบูรณ์ทรัพย์	กรรมการ
๔๒. รองศาสตราจารย์วุฒิสาร	ตันไชย	กรรมการ
๔๓. ศาสตราจารย์ศรีราชา	เจริญพานิช	กรรมการ
๔๔. นายสมหมาย	ปาริฉัตร	กรรมการ
๔๕. นายสุทินันท์	ปรัชญพฤทธิ	กรรมการ
๔๖. นายสุเทพ	สุริยาอัมฤทธิ	กรรมการ
๔๗. ศาสตราจารย์สุนน	อมรวีวัฒน์	กรรมการ
๔๘. ศาสตราจารย์สุรพล	นิติไกรพจน์	กรรมการ
๔๙. นายสุวัฒน์	เงินฉ่ำ	กรรมการ
๕๐. นายอมรวิชัย	นาครทรรพ	กรรมการ
๕๑. นายอมเรศ	ศิลาอ่อน	กรรมการ
๕๒. นายอำนาจ	กุศลนันท์	กรรมการ
๕๓. นายอำพล	จินดาวัฒนะ	กรรมการ
๕๔. เลขานุการสภาการศึกษา (รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ)		กรรมการและเลขานุการ

กรรมการที่ไม่มาประชุม

๑. พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต)	ปฏิบัติศาสนกิจ
๒. พระเทพปริยัติวิมล (แสวง ธมเมสโก)	ปฏิบัติศาสนกิจ
๓. ศาสตราจารย์พงษ์ศักดิ์ อังกลสิทธิ์	ติดภารกิจ
๔. ศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์	ติดภารกิจ
๕. ศาสตราจารย์วิรุณ ตั้งเจริญ	ติดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. นายเสน่ห์	ชาวโต	รองเลขาธิการ กพฐ.
๒. นายสุธรรม	นทีทอง	เลขานุการรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ
๓. นางสาววิภา	โอสถารมย์	ผู้อำนวยการสำนักติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. นางมณีรัตน์ ชีระเดชากุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารงาน
การมัธยมศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๑. นายนพพร สุวรรณรุจิ	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
๒. นางสาวรงค์ โพธิ์พฤกษ์วงศ์	ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
๓. นางสาวจิรพรรณ ปุณเกษม	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานกศ.และพัฒนาการเรียนรู้ และ
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา
๔. นางสุทศรี วงษ์สมาน	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา และ
รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนการศึกษา
๕. นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
๖. นายก้องเกียรติ สหวรรณางกูร	ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ
๗. นายกิตติรัตน์ มังคละคีรี	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
๘. นางอุมาพร หล่อสมฤดี	ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการศึกษา
๙. นางสาววัยพร แสงนภาพร	ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนากศ.ระหว่างประเทศ
๑๐. นางสาวประภาพรพรรณ ไชยวงษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
๑๑. นางอัมพร พงษ์กังสนานันท์	ผู้อำนวยการศูนย์ประชาสัมพันธ์การศึกษา

เริ่มประชุมเวลา ๐๘.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธาน/เลขาธิการแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

กรรมการและเลขานุการ (เลขาธิการสภาการศึกษา รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ) แจ้งให้ประธานและที่ประชุมทราบว่า การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมสภาการศึกษาครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ และเนื่องจากเป็นการประชุมครั้งแรกของประธาน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฏ์) จึงขอชี้แจงเบื้องต้นว่า ที่ประชุมนี้มีภารกิจ การตัดสินใจเชิงนโยบาย ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง ๑๖ คน กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรต่าง ๆ ๑๑ คน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๓๐ คน รวมทั้งหมด ๕๗ คน

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๑

กรรมการและเลขานุการ รายงานที่ประชุมว่า ฝ่ายเลขานุการได้จัดส่งรายงานการประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๓/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ ให้กรรมการสภาการศึกษาทุกท่านพิจารณาเรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๑ โดยผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาขอแก้ไขในหน้า ๑๙ ความว่า มติที่ประชุมข้อ ๒ เห็นชอบให้จัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาจังหวัด ให้ตัดคำว่า “จังหวัด” ออก เพราะมีการอภิปรายแล้วว่ากรณีจะเป็นจังหวัดหรือไม่ ให้นำไปพิจารณาอีกครั้ง

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ เรื่องเพื่อพิจารณา : ข้อเสนอการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ของคณะกรรมการสภาการศึกษาด้านการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อการจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา

กรรมการและเลขานุการ ขอหารือที่ประชุมว่า มีผู้แทนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาจะขออนุญาตเข้ารับฟังการประชุมเฉพาะในวาระนี้ได้หรือไม่ ซึ่งประธานเห็นควรให้ดำเนินการประชุมโดยคณะกรรมการสภาการศึกษา ก่อน หากมีประเด็นใดที่ต้องการขอความเห็นเพิ่มเติมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงจะเชิญผู้แทนเข้ามาให้คำตอบ จากนั้นได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

นายสุวัฒน์ เงินน้ำ ในฐานะประธานอนุกรรมการสภาการศึกษา ด้านการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา รายงานที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการได้รับมติสภาการศึกษา เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ ให้พิจารณาเรื่องการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้ประชุมทั้งหมด ๔ ครั้ง รวมทั้งหารือเกี่ยวกับรายละเอียดร่วมกับฝ่ายเลขานุการหลายครั้ง จึงได้เอกสารที่นำเสนอในวันนี้

เลขานุการอนุกรรมการฯ (รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายเสน่ห์ ขาวโต) นำเสนอสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. มาตรการระยะสั้น สพฐ. ได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การปรับปรุงการบริหารจัดการภายใน สพฐ. และการเพิ่มความโปร่งใสและความคล่องตัวของความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา

จากมาตรการดังกล่าว ได้มีการดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษา ทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

๒) จัดตั้งสำนักการบริหารมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นเป็นการภายใน สพฐ. เพื่อเชื่อมโยงการบริหารจัดการมัธยมศึกษา

๓) ศึกษารูปแบบของโรงเรียนเพื่อกระจายอำนาจให้เต็มรูปแบบและชัดเจนตามสภาพบริบทของโรงเรียน

๔) เสนอกคศ.ปรับเกณฑ์การแต่งตั้งโยกย้ายผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนสายมัธยม และมีการแยกการสอบขึ้นบัญชีระหว่างประถมกับมัธยม เสนอกคศ. แต่กคศ.เห็นว่าหลักการต่าง ๆ ด้อยอยู่แล้ว ไม่เห็นชอบกับหลักการที่เสนอไป

๒. การจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้ศึกษาวิเคราะห์ ตามประเด็น ดังนี้

๒.๑ เหตุผลและความจำเป็นของการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

๑) ปัญหาคุณภาพการศึกษา

๒) ความแตกต่างของวัฒนธรรมการบริหารจัดการองค์กร

๓) จำนวนศึกษานิเทศก์มีจำกัด

๔) การบริหารงานบุคคล โดยคำนึงถึงเรื่องการถ่วงดุลและการตรวจสอบ

เป็นสำคัญ

๕) กฎหมายและวิธีดำเนินการที่ไม่เอื้อต่อการเป็นนิติบุคคล

๒.๒ หลักการในการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

๑) ยึดมาตรา ๘ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นหลัก คือการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษาต้องคำนึงถึงการมีเอกภาพด้านนโยบาย ความหลากหลายในการปฏิบัติ การกระจายอำนาจ การกำหนดมาตรฐานและระบบการประกันคุณภาพ

๒) คำนึงถึงประสิทธิภาพและการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษา

๓) คำนึงถึงผลกระทบในการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาเดิม ให้มีผลกระทบน้อยที่สุด

๔) ให้มีองค์กรกลาง ในการประสานเชื่อมโยงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับจังหวัด

๕) คำนึงถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากรและบุคลากร

๒.๓ หลักเกณฑ์ในการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นหลัก ซึ่งกำหนดว่าการบริหารราชการและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่น ๆ

๒.๔ อำนาจหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ และกฎกระทรวงเดิม ภาระงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๑๘๕ เขตเดิม รับผิดชอบสถานศึกษาในระดับ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา คือโรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) รับผิดชอบสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คือโรงเรียนที่อยู่กรมสามัญศึกษาเดิม และประสานส่งเสริมโรงเรียนขยายโอกาสและสถานศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

๒.๕ รูปแบบ จำนวนและขนาดของเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

รูปแบบของเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) มี ๓ รูปแบบ คือ

๑) รูปแบบที่ ๑ รูปแบบที่ยึดเขตพื้นที่โดยคำนึงถึงพื้นที่จังหวัดเป็นหลัก มี ๗๖ เขตพื้นที่

ข้อดี สอดคล้องกับการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการ สอดคล้องกับหน่วยราชการของกระทรวงมหาดไทย บุคลากรมีขวัญกำลังใจต่อการส่งเสริมการบริหารจัดการคุณภาพ มีการประสานงานภายในจังหวัดกับหน่วยงานอื่น ๆ

ข้อจำกัด มีปริมาณสถานศึกษาและจำนวนประชากรวัยเรียนที่แตกต่าง กันมาก เช่น ในกรุงเทพฯ มี ๑๑๗ โรงเรียน ส่วนระนองมีประมาณ ๗ โรงเรียน เป็นต้น

๒) รูปแบบที่ ๒ รูปแบบที่ยึดเขตพื้นที่จังหวัด มี ๗๖ และมีกลุ่มจังหวัด หรือ cluster เพื่อทำหน้าที่ให้จังหวัดต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน มีบริบทที่คล้ายกันมารวมกลุ่มกัน เพื่อประสานพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอื่น ๆ

ข้อดี เช่นเดียวกับแบบที่ ๑ แต่เพิ่มเรื่อง cluster คือกลุ่มจังหวัด เพื่อร่วมคิด ร่วมแลกเปลี่ยนความเห็น ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

ข้อจำกัด เขตพื้นที่ที่เป็นเจ้าภาพของ cluster มีภารกิจเพิ่มขึ้นในการประสานงานกับจังหวัดใกล้เคียงหรือจังหวัดที่อยู่ใน cluster เดียวกัน

ขนาดของเขตพื้นที่การศึกษาในรูปแบบที่ ๑ และรูปแบบที่ ๒ มี ๓ ขนาด คือ ขนาดใหญ่ หมายถึง มีโรงเรียนในจังหวัด ๕๐ โรงเรียนขึ้นไป มี ๑๓ เขต

ขนาดกลาง หมายถึง มีโรงเรียนในจังหวัด ๒๐-๔๙ โรงเรียน มี ๓๘ เขต

ขนาดเล็ก หมายถึง มีโรงเรียน ๑-๑๙ โรงเรียนลงมา มี ๒๕ เขต

๓) รูปแบบที่ ๓ ใช้วิธีการรวมจังหวัดที่อยู่ใกล้เคียงกันและมีบริบทคล้ายคลึงกัน มีจำนวน ๔๙ เขต

ข้อดี คำนี้ถึงสภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคม และการรวมกลุ่มจังหวัดใน ๔๙ เขต และวางแผนการจัดอัตรากำลังบุคลากรและงบประมาณได้ง่าย

ข้อจำกัด อาจมีการขัดแย้งกันเรื่องการจัดตั้ง ที่ตั้งเขตพื้นที่การศึกษา เพราะมีหลายจังหวัด ไม่สอดคล้องกับระบบการบริหารราชการของจังหวัด การระดมทรัพยากรจากภาคส่วนต่าง ๆ ขาดความเป็นเอกภาพ การประสานงานกับเขตพื้นที่เดิมขาดความคล่องตัว วิธีการได้มา การสรรหาองค์คณะบุคคลอาจมีปัญหาเรื่องสถานภาพ สถานะ และภูมิฐานะ

ขนาดของเขตพื้นที่การศึกษาในรูปแบบที่ ๓ มี ๓ ลักษณะ คือ ๑) เขตพื้นที่ที่มี ๑ จังหวัด มี ๒๗ เขต ๒) เขตพื้นที่ที่รวม ๒ จังหวัดเข้าด้วยกัน มี ๑๗ เขต ๓) เขตพื้นที่ที่รวม ๓ จังหวัดเข้าด้วยกัน มี ๕ เขต

๒.๖ โครงสร้างเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

ใช้โครงสร้างเขตพื้นที่การศึกษาเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

๒.๗ กรอบอัตรากำลัง

๑) รูปแบบที่ ๑ และรูปแบบที่ ๒ เป็นดังนี้

ขนาดใหญ่ มีบุคลากร ๓๐ คน ขนาดกลาง มีบุคลากร ๒๕ คน และขนาดเล็ก มีบุคลากร ๒๐ คน ซึ่งรวมบุคลากรในรูปแบบที่ ๑ และรูปแบบที่ ๒ ประมาณ ๑,๘๔๐ คน โดยใช้วิธีการเกลี่ยบุคลากรมาจากเขตพื้นที่การศึกษาเดิม ซึ่งเดิมมีรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ซึ่งเคยเป็นรองผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด ๙๕ คน ศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นบุคลากรที่อยู่กรมสามัญศึกษาเดิม ประมาณ ๗๖๐ คน บุคลากรอื่นในเขตพื้นที่ที่เป็นบุคลากรที่มาจากประณมสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานเขตพื้นที่เดิม ๔๕๖ คน ขอให้อัตราว่าง ๓๐๐ คน และส่วนที่เหลือ ๒๒๙ คน ใช้วิธีจ้างเหมาบริการ

๒) รูปแบบที่ ๓ เขตพื้นที่การศึกษาที่รวมตั้งแต่ ๒ จังหวัดขึ้นไปมี ๒๒ เขต บุคลากรเขตละประมาณ ๔๐ คน และเขตพื้นที่การศึกษาที่มี ๑ จังหวัด มี ๒๗ เขต บุคลากรเขตละประมาณ ๒๐ คน ซึ่งรวมบุคลากรในรูปแบบที่ ๓ ประมาณ ๑,๔๑๕ คน โดยใช้วิธีการเกลี่ยบุคลากรมาจากเขตพื้นที่การศึกษาเดิมเช่นเดียวกับรูปแบบที่ ๑ และรูปแบบที่ ๒

๒.๘ แนวทางในการดำเนินการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

๑) ชื่อเขตพื้นที่ใช้คำว่าเขตพื้นที่การศึกษา ตามด้วยชื่อจังหวัด(มัธยมศึกษา) เพื่อให้เกิดความแตกต่างจากเขตพื้นที่ที่มีอยู่เดิม เช่น เขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ (มัธยมศึกษา)

๒) ด้านอาคารสำนักงานและสถานที่ตั้ง ใช้อาคารสำนักงานที่มีอยู่เดิม เช่น อาคารสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด อาคารสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งบางส่วนไม่ได้ใช้ หรืออาจใช้ศูนย์ราชการซึ่งมีอยู่แล้ว ไม่ก่อสร้างใหม่ อาจปรับปรุงเล็กน้อย

๓) ด้านอัตรากำลัง ไม่เพิ่มอัตรากำลัง ใช้วิธีการเกลี่ยจากคนที่ทำงานในเขตพื้นที่เดิมมาอยู่ด้วยความสมัครใจ

๔) ด้านงบประมาณ ใช้งบดำเนินการเขตละประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ – ๕๐๐,๐๐๐ บาท ตามขนาดของเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนครุภัณฑ์ เช่น คอมพิวเตอร์ รถยนต์ อาจต้องใช้งบประมาณอีก แต่สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทยให้ข้อมูลว่า ในหลายจังหวัดเตรียมคอมพิวเตอร์หรือครุภัณฑ์ต่าง ๆ ไว้แล้วพอสมควร

๒.๙ การส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด

ให้มีคณะกรรมการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด ซึ่งมีองค์ประกอบที่ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ประธานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ คือ ประสานนโยบาย ประสานการใช้ทรัพยากร สนับสนุนด้านวิชาการและเสนอแนะการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงภายในจังหวัดระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๑๐ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

อนุกรรมการฯ มีความเห็นเป็น ๓ แนวทาง คือ

๑) ให้มีการประกาศเขตพื้นที่การศึกษาโดยใช้กฎหมายเดิม

๒) ให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วจึงดำเนินการประกาศเขตพื้นที่การศึกษาใหม่

๓) ให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ๓ ฉบับ คือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้วจึงดำเนินการประกาศเขตพื้นที่การศึกษาใหม่

๒.๑๑ ประโยชน์ที่เกิดจากการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

๑) การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพและเกิดความชัดเจน มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในการกำหนดภารกิจต่าง ๆ ทำให้การบริหารงานชัดเจนขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

๒) มีกลไกในการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ สามารถโยกย้าย แต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถได้ตรงตามสายงาน

๓) การจัดสรรงบประมาณมีความชัดเจนและเกิดประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมาย

๔) มีความคล่องตัวในการเชื่อมประสานกับหน่วยงานทุกระดับ เนื่องจากองค์กรมีขนาดเล็ก

๒.๑๒ ผลกระทบจากการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

๑) จำนวนสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเดิมลดลง คือ กรุงเทพฯ จึงอาจปรับลดลงเหลือ ๑ เขต จากเดิมมี ๓ เขต และจัดตั้งเป็นเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ๑ เขต

๒) จำเป็นต้องปรับจำนวนบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาเดิม

๓) จำเป็นต้องกระจายงบประมาณจากเขตพื้นที่การศึกษาเดิมไปยังเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

๒.๑๓ ผลการทดสอบทางการศึกษา พบว่า ผล O-Net ในปี ๒๕๔๕ ก่อนที่จะมีการรวมกันของประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ถึงปี ๒๕๕๐ หลังจากรวมกันแล้วลดลงตามลำดับ เกือบทุกวิชา

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

๑. เห็นชอบในข้อเสนอของคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับหลักการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) อำนาจหน้าที่ของเขตพื้นที่มัธยมศึกษาซึ่งใช้อำนาจหน้าที่เดิม แนวทางการจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา และหลักการการจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด

๒. เลือกรูปแบบและจำนวนเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) รูปแบบที่ ๑ คือเขตพื้นที่มัธยมศึกษาที่ยึดเขตจังหวัด ๗๖ เขต รูปแบบที่ ๒ ยึดเขตจังหวัด ๗๖ เขต และมี cluster รูปแบบที่ ๓ เขตพื้นที่การศึกษาซึ่งรวมจังหวัดใกล้เคียงกัน มี ๔๙ เขต

๓. แนวทางปฏิบัติด้านกฎหมายในการดำเนินการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา(มัธยมศึกษา)

๓.๑ ประกาศจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) โดยใช้กฎหมายเดิม

๓.๒ แก้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแล้วจึงประกาศจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

๓.๓ แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วจึงประกาศจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา)

๔. พิจารณามอบแนวทางให้สพฐ.ดำเนินการในกรณีที่เลือกแนวทางปฏิบัติด้านกฎหมายเรียบร้อยแล้ว

(รายละเอียดปรากฏในเอกสารการประชุมระเบียบวาระที่ ๓.๑)

นายสุวัฒน์ เงินน้ำ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการฯ มีความเห็นว่าแม้ในปัจจุบันมีเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความแตกต่างกัน เช่น จังหวัดนครราชสีมา ๗ เขต ส่วนบางจังหวัดมีเพียง ๑ เขต แต่ละเขตพื้นที่เป็นอิสระขึ้นตรงต่อสพฐ. ทำให้การบริหารจัดการไม่เกิดการประสานกันเรื่องนโยบาย เรื่องการดำเนินการบางเรื่อง รวมทั้งมีสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น เอกชน หรือแม้แต่การศึกษานอกโรงเรียน จึงควรมีกฎกระทรวงรับเชิงนโยบายมาตรฐานการทำงาน วิธีทำงานที่ประสานเชื่อมโยงกัน โดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดขึ้น มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีกรรมการคือ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้อำนวยการโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด

การพิจารณา

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เห็นชอบในหลักการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) โดยให้ข้อคิดเห็นว่า ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการแยกเขตพื้นที่มัธยมศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ การบริหารงานบุคคล งบประมาณ และการประสานกับทุกหน่วยการศึกษาทุกระดับ แต่มีข้อสังเกตว่า การบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ หากมีการแยกพื้นที่มัธยมแล้ว แนวความคิดที่มัธยมซึ่งมีความพร้อมด้านวิชาการจะเป็นพี่เลี้ยงให้ประถมได้ ก็อาจแยกส่วนไปด้วย

สำหรับประเด็นเรื่องการใช้ชื่อเขตพื้นที่การศึกษา อาจไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ต้องการให้เขตพื้นที่การศึกษามีความเบ็ดเสร็จในการบริหารงาน ๔ งาน คือ งบประมาณ บุคลากร วิชาการ และการบริหารงานทั่วไป แต่ถ้าจะแยกเขตพื้นที่มัธยมศึกษา แล้วใช้ชื่อเขตพื้นที่เป็นชื่อเดิม จะทำให้เกิดความสับสนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ขอรื้อที่ประชุมว่า รูปแบบที่ ๒ ยึดเขตจังหวัด ๗๖ เขต และมี cluster จะมีการบริหารจัดการโดยเฉพาะในเรื่องงบประมาณ ต่างจากรูปแบบที่ ๑ คือเขตพื้นที่มัธยมศึกษาที่ยึดเขตจังหวัด ๗๖ เขตอย่างไร เพราะฉะนั้นอำนาจบริหารจัดการเชิงงบประมาณจะเหมือนกับระบบจังหวัดบูรณาการที่มี ๑๘ cluster หรือไม่

นายวิฑูรย์ บริบูรณ์ทรัพย์ ชี้แจงเรื่อง การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องอ้างอิงมาตรา ๔ เชื่อมโยงกับมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ได้ออกเป็นกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๖ ระบุว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานหมายถึง การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การศึกษาระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ซึ่งอยู่ในส่วนเดียวกัน เพราะฉะนั้นการเพิ่มเขตพื้นที่มัธยมศึกษา จะอยู่ในสพฐ.เหมือนเดิม แต่มีแบ่งส่วนการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่คล่องตัว ชัดเจนและประสิทธิภาพ

นายไพฑูรย์ จัยสิน เห็นชอบในหลักการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) และเสนอว่า ควรมีการปฏิรูปการศึกษาคู่ขนานไปด้วย เนื่องจากเห็นว่าในระยะที่ผ่านมายังมีปัญหาการศึกษา เช่น คุณภาพการศึกษามีสภาพด้อยลง คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนลดลง ความรุนแรงในการทำร้ายต่อกัน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นต้น

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เห็นด้วยกับการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) และเห็นว่าควรจะใช้รูปแบบที่ ๒ เหตุผลคือ การบริหารการศึกษาที่เป็นลักษณะ cluster จะทำให้เกิดลักษณะความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ และลักษณะเครือข่ายของ cluster ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อยากรู้ก็ตามต้องระวังในเรื่องการเกลี้ย การรวม ว่าจังหวัดใดเป็นแม่ข่าย จังหวัดใดเป็นเครือข่าย เนื่องจากจะทำให้เกิดความอ่อนไหวเชิงอำนาจ ซึ่งเมื่อแยกเขตพื้นที่แล้วต้องไม่แตกแยก และต้องมีจุดหมายเดียวกันคือ คุณภาพของนักเรียน

นอกจากนี้ จำเป็นต้องปรับระบบการนิเทศการศึกษาใหม่ โดยต้องมีการพัฒนาศึกษานิเทศก์ให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ เพราะศึกษานิเทศก์เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา ทั้งนี้แนวความคิดที่ว่าระดับมัศึกษามีเนื้อหาสาระที่สูงกว่าระดับประถมศึกษาเป็นแนวความคิดที่ก้าวไม่ทันแล้ว เนื่องจากเนื้อหาสาระทางการศึกษาไม่ถูกจำกัดอยู่เฉพาะห้องเรียนอย่างเดียว แต่ยังมีแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อีกมากมาย ดังนั้นความเข้าใจในการร่วมมือกันทำงานทางการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นหน้าที่ของสภาคการศึกษาที่จะต้องขับเคลื่อนให้ทุกองค์กร ทุกฝ่ายได้ทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด และใช้ทรัพยากร งบประมาณ บุคลากร ร่วมกันให้มากที่สุด

ศาสตราจารย์สุรพล นิติไกรพจน์ ได้ตั้งประเด็นคำถามว่า เพราะเหตุใดข้อเสนอเกี่ยวกับมาตรการระยะสั้น ในเรื่องการบริหารบุคคลที่ทางคณะอนุกรรมการฯ เสนอให้ กคศ. พิจารณาจึงไม่ได้รับความเห็นชอบจาก กคศ. ซึ่งมาตรการดังกล่าวถ้านำไปสู่การปฏิบัติได้จะช่วยแก้ปัญหาให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ทันความต้องการ เพราะการแยกเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) นั้น จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อน

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เห็นว่า แนวคิดเรื่องปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญ คือ มีความประสงค์ให้เขตพื้นที่เป็นพี่เลี้ยงของสถานศึกษา เพราะคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอยู่ที่สถานศึกษา ฉะนั้นความเป็นอิสระคล่องตัวของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะโรงเรียนกรมสามัญเดิม ซึ่งสมศ.เสนอว่าพร้อมที่จะเป็น

นิติบุคคล ดังนั้นต้องให้ทำคู่ขนานกันไป ซึ่งการตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) อย่างไรก็ตาม
ต้องแก้ไขกฎหมาย

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชี้แจงว่า มาตรการระยะสั้น สพฐ. ได้ดำเนินการพอสมควร เช่น เรื่องการจัดตั้งสำนักมัธยมศึกษาตอนปลาย การจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพในแต่ละจังหวัด เป็นต้น สำหรับเรื่องการกระจายอำนาจเป็น ๔ รูปแบบนั้น พบว่า ถ้าต้องการกระจายอำนาจเต็มที่ จะต้องแก้ไขกฎหมายเช่นเดียวกัน เพราะแม้แต่เรื่อง การให้โรงเรียนเป็นหน่วยเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งขณะนี้ก็มีโรงเรียนที่ผ่านการ กู้เงินของกระทรวงการคลังให้เป็นหน่วยเบิกจ่ายจริงๆ ได้เพียง ๑๖๔ โรงเรียน แต่ละโรงเรียนต้อง สรรหาบุคลากรเพิ่มอีก ๓ คน ทำให้เป็นภาระกับโรงเรียนเป็นอย่างมาก

สำหรับเรื่องได้เสนอ กคศ. แก้ไขหลักเกณฑ์การแต่งตั้ง โยกย้ายผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอนฯ ยังมีประเด็นที่เป็นปัญหาได้แก่ เรื่ององค์ประกอบ ของ อคศ.เขตพื้นที่ การศึกษาให้มีผู้แทนทั้งฝ่ายประถมและมัธยมนั้น พบว่า คนที่มาอยู่มัธยม คือคนเคยอยู่ ประถมเต็ม ประมาณ ๓๘ คน ซึ่งเป็นข้อจำกัดอันหนึ่งทำให้ไม่สามารถคลี่คลายปัญหาได้ รวมถึงปัญหาคนที่อยู่เขตพื้นที่การศึกษารอบนอก ไม่สามารถจะย้ายเข้าไปในเขต ๑ ได้ แต่ เมื่อใดเป็นจังหวัด ปัญหาข้อจำกัดการแบ่งเขตพื้นที่ระหว่างเขตก็จะน้อยลง

เลขาธิการอนุกรรมการฯ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เรื่องนิติบุคคลของโรงเรียนได้ดำเนินการไป มากพอสมควรแล้ว โดยได้ศึกษาสภาพบริบทของโรงเรียนต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น ๔ กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ ๑) คือ กลุ่มโรงเรียนจุฬาภรณ โดยให้เป็นนิติบุคคลและสามารถจะบริหาร ใกล้เคียงกับมหิดลวิทยานุสรณ์ ซึ่งต้องแก้ไขกฎหมายด้วย ขณะนี้กำลังดำเนินการอยู่

กลุ่มที่ ๒) กลุ่มโรงเรียนทั่วไป ที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น โรงเรียนประจำจังหวัด โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในการกระจายอำนาจอย่าง สมบูรณ์ก็ต้องแก้ไขกฎหมายเช่นเดียวกัน เพราะว่ากฎหมายที่มีอยู่คือ มาตรา ๓๕ ของ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศึกษาร พ.ศ.๒๕๔๖ กำหนดให้โรงเรียนเป็นนิติ บุคคลอย่างเดียว แต่เรื่องการกระจายอำนาจได้กำหนดไว้ในมาตรา ๓๙ ก็เพียงพอแต่จะให้ กระจายอำนาจทั้ง ๔ ด้านไปยังคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการกฤษฎีกามีมติไม่ เห็นชอบเนื่องจากจะไปขัดกับกฎหมายอื่น

กลุ่มที่ ๓) กลุ่มโรงเรียนที่ยังไม่มีความพร้อมสมบูรณ์จะกระจายอำนาจให้บางส่วน บน พื้นฐานความสามารถ และความพร้อม ในที่สุดแล้วโรงเรียนขนาดเล็กก็ไม่สามารถจะบริหาร จัดการแบบนี้ได้ จึงต้องอาศัยเขตพื้นที่เข้าไปร่วมคิด ร่วมทำ หรือไปทำแทนในบางเรื่อง

สำหรับเรื่องที่สภาการศึกษาได้เสนอไปยังกคศ. คือ หลักเกณฑ์การย้ายผู้บริหาร ครู และรวมถึงการแยกบัญชีการสอบคัดเลือกเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหารฝ่ายประถม และฝ่ายมัธยม เมื่อกคศ. ตั้งอนุกรรมการเพื่อพิจารณา ผลสรุปก็คือ อนุกรรมการส่วนใหญ่เห็นว่า หลักเกณฑ์ วิธีการต่างๆ ที่ใช้อยู่ดีอยู่แล้ว ข้อเสนอให้มีความชัดเจนต่างๆ จะเป็นภาระของอกคศ. มากเกินไป ทำให้ออกคศ. ใช้อุบายพินิจที่แคบลง สำหรับเรื่องการแยกบัญชี กคศ. ก็มีความเห็นว่าหากมีการแยกบัญชีก็เหมือนกับเป็นการจำกัดสิทธิของคน และอีกประการหนึ่งคือ บัญชีก็ยังไม่หมดอายุด้วย ซึ่งรองเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เรื่องของการแยกบัญชี ขณะนี้มีขึ้นบัญชีสอบอยู่แล้ว หากไปปรับเปลี่ยนก็อาจจะเกิดกรณีมีการร้องเรียนกันได้ เพราะว่าจะมีผู้ที่สอบขึ้นบัญชีไว้เสียประโยชน์

นายอำพล จินดาวัฒนะ หรือที่ประชุมว่า หากมีการแยกเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ผู้ประสานคือใคร เนื่องจากจะเกิดมีพื้นที่ทับซ้อนขึ้น ทั้งนี้โรงเรียนใหญ่และโรงเรียนเล็กมีเขตพื้นที่อีกแบบหนึ่งซึ่งไม่เหมือนกันและทับซ้อนกันอยู่ จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนหรือไม่

นายสุวัฒน์ เงินน้ำ ชี้แจงว่า ผู้ที่จะทำหน้าที่ประสานมีอยู่ ๒ ส่วน คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งยังดูแลทั้งประถมและมัธยมศึกษา และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด เมื่อมีทั้งสองส่วนก็จะทำให้เกิดความเชื่อมโยงขึ้นมา และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้อยู่เฉพาะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น แต่การมีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด จะช่วยทำให้เกิดการบูรณาการในเชิงนโยบายและการปฏิบัติดียิ่งขึ้น ต่อคำถามว่าถ้าทำอย่างนี้แล้ว คุณภาพการศึกษาดีหรือไม่นั้น คุณภาพการศึกษาอยู่ที่โรงเรียน แต่โรงเรียนจะปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข นั้นหมายความว่าระบบการบริหารจัดการต้องเอื้ออำนวยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำงานได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ ได้ให้ข้อเสนอว่า มาตรการระยะสั้น คือเรื่องเชิงนโยบายที่จะต้องมอบไป ยกตัวอย่าง เช่น ที่กคศ. บอกว่าที่ทำมาก็ดีแล้ว ทำได้อยู่แล้ว คงไม่เพียงพอ ต้องมีมาตรการ/นโยบาย กำกับลงไปว่า จะต้องปรับอย่างไรถึงจะได้ช่วยกันแก้ปัญหาได้

สำหรับมาตรการระยะยาว เสนอว่า ควรนำเขตพื้นที่การศึกษาเดิม ๑๘๕ เขต มาจัด cluster ประมาณ ๓๐ cluster แล้วให้ ๓๐ cluster นั้นเป็น cluster ของมัธยมศึกษา ก็จะได้มีความเชื่อมโยงกับเขตการศึกษาเดิม ทั้งนี้ในแต่ละ cluster ก็ควรเน้นอิสระพอสมควรที่จะบริหารตนเองได้ เพื่อจะไม่ให้เกิดปัญหาแบบเดิม

นายสมหมาย ปาริจฉัตต์ มีความเห็นว่า มาตรการระยะสั้นควรมีคำตอบและเหตุผลที่ชัดเจนว่าเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการแล้วหรือยังไม่ได้ดำเนินการ

นายเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ มีข้อสังเกตว่า ที่ผ่านมามีการปรับโครงสร้างมาโดยตลอด เพื่อหวังว่าจะไปแก้ปัญหาที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยการนำผลการประเมินการศึกษามาเป็นตัวอ้างอิงบ้าง แต่ถ้าหากใช้แนวทางนี้ต่อไป การออกแบบทั้งระบบยังไม่สามารถตอบโจทย์เรื่องคุณภาพการศึกษาได้ โดยให้ความเห็นต่อไปว่า การศึกษาก็ต้องออกแบบกลยุทธ์เรื่องดัชนีบ่งชี้คุณภาพเชื่อมโยงเข้าไปกับการให้องค์กรที่ปรับปรุงและมีบุคลากรที่รับผิดชอบ ซึ่งจะได้รับประโยชน์ด้วยอย่างแท้จริง นอกจากนี้ต้องสร้างระบบการแข่งขันระหว่างผู้ปฏิบัติงานทุกระดับในเขตพื้นที่การศึกษา

รองศาสตราจารย์ทองอินทร์ วงศ์โสธร มีความเห็น ๔ ประเด็น คือ ๑) เห็นชอบหลักการการจัดตั้งกรรมการการศึกษาขึ้นพื้นฐานจังหวัด ๒) เห็นด้วยกับรูปแบบที่มี cluster เพราะถ้าเป็นจังหวัดก็เป็นโครงสร้างแบบเดิม ควรหารูปแบบที่จะไปเสริมให้เกิดคุณภาพด้านการศึกษา ๓) เห็นควรให้แก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้ง ๓ ฉบับก่อน ๔) ควรให้สพฐ. จัดตั้งสำนักประถมศึกษาและสำนักมัธยมศึกษาเป็นการภายในก่อน

นายอมเรศ ศิลาอ่อน เสนอว่า วิธีหนึ่งที่จะแก้ไขได้คือการทำให้การบริหารมัธยมและประถมศึกษาให้ดีขึ้น คือ ต้องทำให้ครูมีความรู้สึกว่าเขาได้รับความเป็นธรรม มีความก้าวหน้าในอาชีพ มีการแทรกแซงจากภายนอกน้อยที่สุด โดยได้ให้ข้อเสนอเพิ่มเติมว่า เห็นด้วยกับการพิจารณาเป็นกลุ่มจังหวัด (cluster) เพราะจะทำให้เห็นถึงจุดอ่อน จุดแข็งของแต่ละกลุ่ม และโรงเรียนที่เข้มแข็งสามารถไปช่วยโรงเรียนที่อ่อนแอใน cluster เดียวกัน มีการโอนย้ายครูระหว่างจังหวัดเล็กและจังหวัดใหญ่มีความคล่องตัวขึ้น อีกประการคือ หากเราพิจารณาเป็น cluster นั้น ควรคิดใหม่ในเรื่องการแบ่งกลุ่มจังหวัด cluster ที่เหมาะสมกับเรื่องการศึกษา

ประธาน มีความเห็นว่า การแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาควรแบ่งเป็นลักษณะกลุ่มจังหวัด โดยมีลักษณะเฉพาะของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีความสอดคล้องและเป็นระบบเดียวกันทั้งหมด เพื่อไม่ให้มีการแบ่งเขตการดำเนินงานที่มีรูปแบบหลากหลายมากเกินไป เช่น เขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ เขตกลุ่มจังหวัดตามแผนการศึกษาชาติ ส่วนจังหวัดใดควรรวมกับจังหวัดใด ควรมีการพิจารณาอีกครั้ง ทั้งนี้ สพฐ. ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อสรุป

รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ชี้แจงว่าสืบเนื่องจากปัจจุบันสำนักงบประมาณดำเนินงานภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการที่อิงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่อให้การดำเนินงานภาพรวมของประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษาควรอยู่ภายใต้โครงสร้าง

พื้นฐานกฎหมายเดียวกัน ทั้งนี้คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ได้วางแผนรูปแบบการดำเนินงานด้วยการบริหารงานแบบกลุ่มจังหวัด โดยวางแผนหลักเรื่องงบประมาณที่ครอบคลุมการพัฒนาประเทศไว้ทุกด้านแล้วทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา และการพัฒนาจังหวัด

รองศาสตราจารย์พฤษดิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เห็นด้วยกับประธานว่าต้องนำแนวคิดในระบบมหภาค (macro system) มาผนวกรวมกับแนวคิดระบบจุลภาค (micro system) และถ้าพิจารณาว่าการศึกษาคือระบบย่อย (sub-system) ต้องพิจารณาการศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบย่อยอื่นๆ เช่น การเมือง การบริหารประเทศ ดังนั้นการจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาควรพิจารณาโดยคำนึงถึงระบบย่อยที่เชื่อมโยงกับระบบมหภาคด้วย ในขณะเดียวกันควรพิจารณาความเชื่อมโยงของมาตรการระยะสั้นและระยะยาว การดำเนินการตามมาตรการระยะสั้น โดยไม่มีการปรับโครงสร้างเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรการระยะยาวนั้นมีข้อจำกัดเนื่องจากอาจผิดกฎหมาย จึงสนับสนุนมติที่ประชุมครั้งที่ผ่านมามีให้แยกเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพื่อคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ ที่จะมีผู้รับผิดชอบคุณภาพการมัธยมศึกษาที่ชัดเจนขึ้น เนื่องจากเขตพื้นที่การศึกษาในปัจจุบัน ดูแลรับผิดชอบเฉพาะการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ทุกครั้งที่มีการประชุมกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนใหญ่จะมีมติให้ความสำคัญกับประเด็นของการศึกษาระดับประถมศึกษา ก่อน การแยกเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาจะทำให้คุณภาพการมัธยมศึกษาดีขึ้น ถึงแม้ว่าอาจจะยังไม่สมบูรณ์ทีเดียว

ส่วนรูปแบบการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา มีความเห็นว่าควรเป็นรูปแบบที่มีลักษณะของกลุ่มจังหวัด (cluster) ที่มีความสอดคล้องกับการบริหารงานของกระทรวงมหาดไทย โดยมีจังหวัดเป็นกลุ่มจังหวัดย่อย และมีความเห็นว่ารูปแบบที่ ๒ รวมกับรูปแบบที่ ๓ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม กล่าวคือลักษณะของรูปแบบที่ ๒ จะมีทั้งกลุ่มจังหวัดและจังหวัด ส่วนรูปแบบที่ ๓ จะทำให้เขตพื้นที่บางเขตใหญ่เกินไปเนื่องจากมีหลายจังหวัด รวมทั้งเห็นว่าเขตพื้นที่การศึกษาไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่เท่ากัน เพราะขณะนี้จังหวัดก็มีขนาดไม่เท่ากัน การพิจารณาแต่งตั้งผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาอาจมีลักษณะคล้ายกับการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่มีการแต่งตั้งตามลำดับชั้น โดยผู้ว่าราชการที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่จะต้องไปประจำที่จังหวัดเล็กก่อน เมื่อเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดนานแล้วจึงได้ไปประจำที่จังหวัดใหญ่ขึ้น และมีความเห็นว่ารูปแบบที่ ๒ เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมที่สุดในขณะนี้

ส่วนในด้านวิธีการ มีความเห็นว่าถ้ามีเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาแยกออกมาดูแลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาโดยเฉพาะ โดยโครงสร้างของกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเดิมซึ่งจะมีทั้งผู้แทนที่เป็นผู้บริหาร ครูประถมและครูมัธยมร่วมกัน เพื่อเป็นการส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และเกิดความเชื่อมโยง เขตพื้นที่การมัธยมศึกษาที่จะเกิดขึ้นใหม่จึงควรมีทั้งครูประถมและครู

มัธยมเป็นกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกัน จึงเห็นด้วยกับมติสภาการศึกษาครั้งที่ผ่านมาก็ให้แยกเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา และถ้าหากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสมก็สามารถพิจารณาทบทวนและเปลี่ยนแปลงได้ในช่วงที่มีการปฏิรูปการศึกษารอบสอง

ปลัดกระทรวงมหาดไทย ชี้แจงว่าการบริหารจังหวัดและกลุ่มจังหวัด มีพระราชกฤษฎีกาออกมารองรับในปี ๒๕๕๑ โดยเริ่มทดลองใช้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๖ ในตอนแรกมีข้อถกเถียงมากกว่าจะแบ่งกลุ่มอย่างไร ในที่สุดได้ข้อสรุปว่า ควรแบ่งตามพื้นที่ภูมิศาสตร์ ซึ่งโดยหลักการทั่วไป จังหวัดที่มีประสิทธิภาพสูงจะเกือหนุนจังหวัดที่มีประสิทธิภาพต่ำกว่า ในกรณีของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลำพูน ซึ่งเป็นจังหวัดเล็ก ถึงแม้จะรวมไว้เป็นกลุ่มจังหวัดหนึ่ง ก็ยังมีขนาดเล็ก จึงควรมีการเกือหนุนซึ่งกันและกัน และเท่าที่ปฏิบัติมาไม่มีปัญหาในการบริหารงาน เนื่องจากขณะนี้คณะกรรมการกนจ. ได้มีการประกาศกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติราชการของกลุ่มจังหวัด โดยอาศัยเรื่องของนิติบุคคลที่ไม่ขัดกับงบประมาณ โดยในกลุ่มภาคเหนือตอนบน มีจังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์ปฏิบัติราชการ ภาคใต้ตอนล่างมีจังหวัดสงขลาเป็นศูนย์ปฏิบัติราชการ ส่วนเรื่องการบริหาร ภารกิจใดที่เป็นเรื่องภายในของจังหวัด ให้บริหารโดยจังหวัด แต่ภารกิจใดสามารถเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ให้กลุ่มจังหวัดเข้ามาช่วยบริหาร ปัจจุบันแบ่งออกเป็น ๑๘ กลุ่มจังหวัด รวมกับกรุงเทพมหานครอีก ๑ กลุ่มรวมเป็น ๑๙ กลุ่มจังหวัด

นายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ ชี้แจงว่า รูปแบบการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาตามรูปแบบที่ ๒ ที่มีลักษณะเป็นกลุ่มจังหวัด (cluster) ด้วยนั้น ขอเน้นว่าจะเป็นการรวมกลุ่มกันทางวิชาการเท่านั้น ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหาร เพราะการบริหารเป็นเรื่องของเขตพื้นที่การศึกษา ในปัจจุบันมีผู้ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมทางวิชาการคือ ศึกษาธิการ และจังหวัดจะมีทั้งจังหวัดเล็กและจังหวัดใหญ่ ในขณะที่ศึกษาธิการมีเพียงกลุ่มหนึ่ง และศึกษาธิการที่มีในแต่ละเขตอาจมีความชำนาญแตกต่างกัน ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระ จึงควรมีการรวมกลุ่มจังหวัดเพื่อรวมกลุ่มทางวิชาการ เพื่อเป็นการสนับสนุนและเป็นพลังการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกลุ่มจังหวัดไม่ได้เป็นกลุ่มจังหวัดในลักษณะที่มีสำนักงานอยู่ที่ใดที่หนึ่ง ทั้งนี้ต้องมีการพิจารณาความเหมาะสมของจังหวัดที่จะรวมอีกครั้งหนึ่ง

ประธาน มีข้อเสนอว่า ถ้าเลือกรูปแบบที่ ๒ ในระดับจังหวัดควรมีผู้ที่ทำหน้าที่ประธาน เพราะว่ามีหลายหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการรวมอยู่ในจังหวัด ดังนั้นควรให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๑ เป็นผู้ประสานใช่หรือไม่ ถ้าในกรณีที่ต้องมีผู้ประสานงานในกลุ่มจังหวัด

นายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ ซึ่งแจ้งว่าในแง่การบริหาร การกำหนดนโยบายหรือการประสานงาน ซึ่งปัจจุบันมีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดเป็นที่รวมของหน่วยงานที่จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานทั้งหมดในจังหวัดวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน แต่ในปัจจุบันไม่ได้มีโอกาส ปฏิบัติงานร่วมกัน ส่วนเรื่องกลุ่มจังหวัดตามข้อเสนอของคณะกรรมการฯ ควรจะมีการ ออกเป็นระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ในการรวมกลุ่ม หรือกลุ่มอาจมีการตกลงกันเพื่อจัดทำเป็น แผนพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ โดยให้รวมเขตพื้นที่ที่สามารถรวมได้ และให้คำนึงถึง ค่าใช้จ่ายที่สามารถยืดหยุ่นได้ และเป็นการระดมสรรพกำลังผู้ที่มีความรู้ความสามารถทาง วิชาการในแต่ละกลุ่มสาระ และรวมผู้ที่มีความรู้ที่หลากหลายจากโรงเรียนต่างๆ ซึ่งจะทำให้ เพิ่มศักยภาพทางวิชาการให้สูงขึ้น ทั้งนี้รูปแบบดังกล่าวไม่ได้รวมเรื่องการบริหารงานบุคคล

เดิมคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นเพื่อต้องการให้ ครูอยู่ในพื้นที่ ให้ครูสามารถเข้ากับประชาชนได้ อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังเกิดปัญหาทาง วัฒนธรรม โดยในอดีตที่ผ่านมาผู้บริหารสถานศึกษาสามารถย้ายข้ามเขตได้ทั่วประเทศ ขณะนี้ไม่สามารถย้ายข้ามเขตได้ แต่กคศ.ได้ปรับกฎเกณฑ์ใหม่ ทำให้ผู้บริหารสามารถย้าย ข้ามเขตได้โดย ออกศ.เขตพื้นที่เป็นผู้พิจารณา ดังนั้น กคศ.ควรปรับหลักเกณฑ์เพิ่มเติมเพื่อ เพิ่มความยืดหยุ่นในการย้ายผู้บริหารให้มากขึ้น

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแจ้งว่า ขณะนี้มีบางเขตดำเนินการ ย้ายผู้อำนวยการสถานศึกษาข้ามเขตได้แล้ว แต่ปัญหาคือความเป็นกันเองของออกศ.เขต พื้นที่ที่จะพิจารณาคคนที่ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีของเขตนั้นก่อน ถ้าพิจารณาคคนนอกเขตพื้นที่ คนที่ขึ้นทะเบียนไว้จะไม่ได้รับการบรรจุ

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช มีความเห็นว่า ปัญหาการศึกษาในปัจจุบันมี ๒ ประการหลักคือ ๑) คุณภาพการศึกษา ๒) การบริหารการศึกษา ทั้งนี้ได้เสนอแนวทางแก้ไข ปัญหาคุณภาพการศึกษาว่าต้องดำเนินการปฏิรูปการศึกษารอบสองตามระเบียบวาระ ๓.๒ ที่ ฝ่ายเลขานุการนำเสนอ ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนี้ คือ ปัญหาการบริหาร โดยเฉพาะเรื่องการบริหารบุคคล ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาประสบปัญหาอยู่ ซึ่งถ้าแก้ปัญหามิตรงจุด จะทำให้เกิด ปัญหาทางคุณภาพตามมา

ดังนั้น ที่ประชุมควรพิจารณาข้อเสนอของสพฐ.ทั้ง ๔ ข้อ และมีความเห็นว่าสิ่งที่สพฐ. ดำเนินการเป็นมาตรการระยะสั้น ส่วนที่กำหนดเป็นมาตรการระยะยาวนั้นเป็นเพียงมาตรการ ระยะกลาง มาตรการระยะยาวคือต้องดำเนินการปฏิรูปการศึกษารอบสอง ซึ่งจะเป็นการ แก้ปัญหาโดยแท้จริง นอกจากนี้ ได้เสนอขอให้ที่ประชุมพิจารณาตัดสินใจเลือกรูปแบบตามที่ คณะกรรมการฯ เสนอ

กรรมการและเลขานุการ เสนอว่า ถ้าพิจารณารูปแบบการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษาที่ คณะอนุกรรมการฯ เสนอมา ๓ รูปแบบนั้น รูปแบบที่ ๑ เป็นเขตพื้นที่แบบรายจังหวัด รูปแบบที่ ๒ เป็นรายจังหวัดและมี cluster โดยเป็น cluster ในความหมายที่ไม่เป็นทางการ เป็นการรวมกันเพื่อช่วยเหลือทางวิชาการ รูปแบบที่ ๓ คือ ใช้รูปแบบที่ ๒ และ ๓ รวมกัน แบ่งเป็น ๔๙ เขต ซึ่งจากการฟังการอภิปรายของที่ประชุม ที่ประชุมเสนอให้พิจารณาอีกรูปแบบหนึ่งคือ รูปแบบที่ ๔ ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับรูปแบบที่ ๓ คือหลายจังหวัดรวมกันเป็นกลุ่มจังหวัด แต่รวมกันบนพื้นฐานของ cluster ซึ่งเป็นอีกมิติหนึ่งที่แตกต่างกันจาก cluster ในรูปแบบที่ ๒ เป็น cluster ตามพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งมี ๑๘ cluster

รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ มีความเห็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑) รูปแบบที่ ๔ ที่ที่ประชุมเสนอเป็น cluster นั้น ควรเป็น cluster ที่มีลักษณะเป็นทางการ เนื่องจากต้องสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด การตั้งงบประมาณเป็นการตั้งงบประมาณจาก ๒ แหล่ง คือจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รูปแบบที่เสนอในรูปแบบที่ ๔ จึงควรเป็น cluster ที่เป็นทางการ และมีการใช้ทรัพยากรหรือการลงทุนร่วมกัน เช่น ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา หรือห้องปฏิบัติการ e-learning ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดคุณภาพการศึกษา

๒) ควรต้องมีการแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้ง ๓ ฉบับก่อน ไม่ควรทำในลักษณะคู่ขนานกัน โดยไม่มีการแก้กฎหมาย

ประธาน เสนอว่า ไม่แน่ใจว่ารูปแบบของ cluster ที่รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ นำเสนอจะสอดคล้องกับรูปแบบของ cluster ทางการศึกษา และศักยภาพของกระทรวงศึกษาธิการ จะตอบรับรูปแบบของ cluster ดังกล่าวได้หรือไม่ ขอให้ที่ประชุมช่วยพิจารณาประเด็นดังกล่าว และมีความเห็นว่า cluster ที่คณะอนุกรรมการฯ เสนอเป็น cluster ทางการศึกษา แต่ถ้าสอดคล้องกันก็เป็นผลดี สำนักงบประมาณก็จะบริหารงานได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ ขอให้ที่ประชุมพิจารณาถึงเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการด้วย เพื่อให้เป็นรูปแบบเดียวกันภายในกระทรวงศึกษาธิการ หรือถ้าจัดให้มีความสอดคล้องกับกระทรวงมหาดไทยก็สามารถดำเนินการได้เลย

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เห็นด้วยกับรองศาสตราจารย์พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ ว่า การศึกษาเป็นส่วนย่อยของการพัฒนาประเทศทั้งระบบ โดยอิงกับโครงสร้างหลักของประเทศ ที่มีพ.ร.บ.ต่าง ๆ รองรับ จากประสบการณ์การปฏิรูปการศึกษา ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีบางจุดที่เป็นรอยต่อที่ไม่สามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้ ในโอกาสที่จะปรับตรงนี้ จึงควรปรับให้เกิดการบูรณาการ หรือการรวมพลังด้านทรัพยากรการศึกษาไปพร้อมกัน

ศาสตราจารย์สุรพล นิติไกรพจน์ มีความเห็นว่าประเด็นเรื่องการแก้กฎหมายเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น และสาเหตุที่ต้องมีการแต่งตั้งอนุกรรมการฯ ขึ้นมาเพื่อให้ไปพิจารณาประเด็นทางกฎหมาย โดยข้อเสนอเดิมนั้นขอให้มีการจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาและสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทยได้ยกร่างประกาศการจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเพื่อรอเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนาม และที่ประชุมสภาการศึกษาในครั้งนั้น มีมติมอบหมายให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ไปพิจารณาเรื่องการแก้กฎหมาย คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้ว เสนอขอไม่ต้องแก้กฎหมาย โดยเสนอรูปแบบการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษามาเพื่อที่ประชุมฯ นั้น มีความเห็นว่าถ้าที่ประชุมมีมติว่าต้องแก้กฎหมาย จะสามารถพิจารณาเลือกรูปแบบตามที่คณะอนุกรรมการฯ เสนอมาได้ โดยยังไม่จำเป็นต้องระบุจำนวนเขตพื้นที่ เพราะที่ประชุมมีมติไปแล้วในการประชุมครั้งที่ผ่านมามาว่าให้มีเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา

ทั้งนี้เสนอว่ารูปแบบของเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา ควรใช้ระบบการรวมจังหวัดแล้วแบ่งเป็น cluster และควรมอบหมายอนุกรรมการฯ ไปพิจารณาอีกครั้งเรื่องจำนวนเขตพื้นที่การศึกษา โดยให้พิจารณาถึงจำนวนนักเรียน จำนวนโรงเรียน และควรนำการรวมกลุ่มของโรงเรียน การแบ่งของสามัญศึกษาเดิม และให้รวมการพิจารณาเรื่องการแบ่งเขตตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักนายกรัฐมนตรียด้วย โดยให้นำมาเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณาในครั้งต่อไป

นายวิฑูรย์ บริบูรณ์ทรัพย์ มีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นการแก้กฎหมายว่าตามที่คณะอนุกรรมการฯ เสนอว่าน่าจะใช้กฎหมายเดิมนั้น ทั้งนี้เพราะกฎหมายเดิมให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจประกาศเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มเติมได้ โดยการเสนอความเห็นของสภาการศึกษา โดยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือที่บัญญัติไว้ในพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๗ และพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวง มาตรา ๓๓ ซึ่งถ้าพิจารณาแล้ว เป็นกฎหมายที่มุ่งให้คุณประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวมในสังคม ประเด็นการแก้กฎหมายจึงไม่ใช่ประเด็นสำคัญในขณะนี้

นายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ เห็นด้วยว่าเขตพื้นที่การศึกษาอาจมีลักษณะตามรูปแบบที่ ๑ หรือรูปแบบที่ ๒ แต่ควรรวม cluster เพื่อการบริหารและพัฒนา และอาจปรับเขตผู้ตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการให้สอดคล้อง และให้มีคณะกรรมการร่วมฯ โดยอาจให้ผู้ตรวจราชการเป็นประธาน ไปวางแผนการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษาให้เกิดการบูรณาการ แต่การบริหารจัดการจำเป็นต้องดำเนินการในแต่ละเขตพื้นที่ ไม่เช่นนั้นจะขัดกับพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย มีความเห็น ๓ ประเด็น ดังนี้

๑) หลักการเรื่องการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความชัดเจนแล้ว และถ้าพิจารณาว่าเขตพื้นที่การศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้โรงเรียน การทำให้เป็นพื้นที่หมุนเวียน ขนาดของจำนวนโรงเรียนและขนาดของพื้นที่ที่มีความหมาย และคิดว่ารูปแบบที่ ๓ มีความเหมาะสม แต่ควรพิจารณาความเหมาะสมเรื่องจำนวนเขตพื้นที่การศึกษาอีกครั้ง

๒) ข้อเสนอของคณะอนุกรรมการฯ เรื่อง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด มีจุดมุ่งหมาย ๓ ประการ คือ ๑) การสร้างเอกภาพของกระทรวงกับนโยบายที่ลงสู่พื้นที่ ๒) การทำให้เกิดนโยบายที่สอดคล้องกับจังหวัดในการพัฒนา ๓) เพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

๓) เรื่อง cluster มีความเห็นว่าข้อเสนอของนายสุวัฒน์ เงินน้ำ เป็นความยืดหยุ่นที่เหมาะสมกับการบริหารจัดการเชิงวิชาการ แต่ในขณะเดียวกัน ถ้าเป็น cluster ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กนจ.สามารถแต่งตั้งผู้แทนของภาคการศึกษาเข้าไปในฐานะส่วนประกอบย่อยได้อยู่แล้ว ดังนั้น cluster ทางการศึกษา จึงไม่ควรมีลักษณะของการบริหารเชิงงบประมาณ แต่เป็น cluster ที่ประสานเชิงนโยบายและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนายุทธศาสตร์เชิงพื้นที่

นอกจากนี้ มีความเห็นว่ามาตรการระยะสั้นเป็นเรื่องที่มีความจำเป็น และคิดว่ามติที่ประชุมครั้งที่ผ่านมีความชัดเจน แต่เมื่อดำเนินการไม่ได้ กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดมาตรการแก้ปัญหาระยะสั้นที่ชัดเจนออกมา

นายวัชรินทร์ ศรีบุรินทร์ ชี้แจงว่า ตามที่ประธานตั้งประเด็นว่าสังคมหรือผู้เรียนได้รับผลดีอะไรจากการแยกเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา นั้น ในฐานะผู้ปฏิบัติขอชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดความมั่นใจ โดยเปรียบเทียบว่าถ้าผู้เรียนได้เรียนกับผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ จะทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพของผู้เรียน และในฐานะผู้สอนก็มีความสุขกับการนำพาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายปลายทางได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีศึกษานิเทศก์เป็นหน่วยสนับสนุนหรือเครือข่ายที่จะเกื้อหนุนช่วยเหลือให้ไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีทิศทาง มีแผนที่กำกับในการเดินทางอย่างชัดเจน และมีกองเสบียงที่จะช่วยเรื่องงบประมาณให้ตรงตามเป้าหมาย

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชี้แจงว่าการแยกเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาออกจากประถมศึกษาก่อให้เกิดผลดีคือ สามารถลดความขัดแย้งระหว่างประถมศึกษากับมัธยมศึกษา ทำให้หน่วยงานสามารถพัฒนาตามความชำนาญเฉพาะ ซึ่งจะช่วยให้บรรยากาศการทำงานดีขึ้น และทำงานอย่างเกื้อหนุนกันมากขึ้น ส่วนในด้านคุณภาพไม่

สามารถรับรองได้เต็มที่ เพราะถ้าตราใบใดมีกลไก แต่งบประมาณมีจำกัด หรือลดลง หรือยังขาดครู คงไม่สามารถรับรองเรื่องคุณภาพได้ ทั้งนี้ สพฐ.ได้ทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษาามาเสร็จเรียบร้อยแล้ว และพร้อมจะเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาด้วย

ส่วนเรื่อง cluster ถ้าพิจารณารูปแบบที่ ๔ ตามที่ที่ประชุมเสนอ อาจดีในเชิงนโยบาย แต่เป็น cluster ที่มีขนาดใหญ่ ถ้าเป็นตามนั้นโรงเรียนแต่ละแห่งจะต้องมีความเข้มแข็งตามเป้าหมายของสมศ. โดยต้องมีมาตรการควบคุมด้วยว่าโรงเรียนเหล่านั้นต้องสามารถเป็นเอกเทศ เป็นนิติบุคคลโดยสมบูรณ์ และมีความเห็นว่า cluster อาจมีมากกว่า ๑๘ cluster เพื่อที่จำนวนสมาชิกในแต่ละ cluster จะได้ไม่มากเกินไปตามตัวอย่างของกระทรวงมหาดไทย เช่น ในกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา สตูล มีจำนวนโรงเรียน ๑๐๒ โรงเรียน แต่ขณะนี้มีการแยก ๓ จังหวัดออกมา ซึ่งคงจะต้องมีการพิจารณาในรายละเอียดอีกครั้ง

นายวิฑูรย์ บริบูรณ์ทรัพย์ ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เมื่อมีการประกาศจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา ซึ่งขณะนี้ สพฐ.ได้สนับสนุนให้มีการตั้งเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อโรงเรียนต่างๆ สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา จะเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยกัน โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยกัน โรงเรียนประถมศึกษาด้วยกัน โรงเรียนขยายโอกาสก็อยู่ในเครือข่ายโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในเขตพื้นที่การมัศึกษากับโรงเรียนในเขตพื้นที่การประถมศึกษาสามารถอยู่ร่วมกันและเชื่อมโยงกันได้ และเมื่อมีการประกาศแล้ว โรงเรียนที่อยู่ในความดูแลของทั้งสองเขต จะมีความชัดเจนเรื่องการจัดการศึกษามากขึ้น และมีบริบทของการศึกษาแต่ละระดับมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันเรื่องการพัฒนาคุณภาพ โดยสามารถแข่งขันกันเองภายในเครือข่าย หรือแข่งขันกันระหว่างเขต ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาระบบจังหวัด

นอกจากนี้ ยังมีผลเรื่องการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ครูที่เคยสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ก็จะมีการเพิ่มศักยภาพทั้งในเรื่องการพัฒนาตนเอง การพัฒนาขวัญกำลังใจ ส่งผลให้เกิดคุณภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ เขตพื้นที่ที่รับผิดชอบการกระจายอำนาจ และรับผิดชอบแต่ละระดับทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ก็จะต้องกำกับติดตามให้ผลสัมฤทธิ์เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ดีกว่าที่ผู้อำนวยการบางเขตเชี่ยวชาญเรื่องหนึ่ง บางเขตเชี่ยวชาญอีกเรื่องหนึ่ง รวมทั้งทำให้ศึกษานิเทศก์มีเครือข่ายการเชื่อมโยง เช่น ถ้าเป็นเขตจังหวัด ๓ เขตย่อยอยู่ด้วยกัน พอเป็นเขตจังหวัดก็จะสามารถใช้สารสนเทศที่อยู่ในเครือข่ายร่วมกันได้ ทำให้เกิดคุณภาพ เพราะแต่ละกลุ่มวิชามีการดูแลกันอย่างทั่วถึง เป็นภาพรวมของจังหวัด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดขึ้นได้

แม้จะมีเขตพื้นที่ประถมศึกษากับมัธยมศึกษาอยู่ด้วยกันในจังหวัด คณะกรรมการประสานงานเครือข่ายจังหวัด ซึ่งมีองค์ประกอบของผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ประสานเครือข่ายพัฒนาคุณภาพระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิ ถ้าให้เป็นคณะกรรมการที่เชื่อมโยงกันภายในจังหวัด แล้วเลือกตั้งมาเป็นประธาน โดยมีบทบาทกำกับดูแลเรื่องคุณภาพวิชาการให้จังหวัด บูรณาการแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน บูรณาการแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดได้ จะทำให้สามารถดูแลคุณภาพการศึกษาของประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดได้ ไม่ใช่ลักษณะต่างคนต่างอยู่ แต่ช่วยกันดูแลภายในจังหวัด เชื่อมโยงการทำงานร่วมกันภายใต้สังกัดเดียวกันคือ สพฐ.

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกับที่ประชุมเรื่องรูปแบบว่าควรมีลักษณะเป็น cluster ที่เป็นทางการ โดยมีความเห็นว่าจำนวน ๑๘ cluster เป็นจำนวนที่มีขนาดใหญ่เกินไป เนื่องจากยังมีโรงเรียนจำนวนมากที่ยังไม่พร้อม และยังไม่เป็นนิติบุคคล จึงอาจมีมากกว่า ๑๘ กลุ่มจังหวัด แต่ให้ ๑๘ เป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อน ซึ่งควรมอบหมายคณะอนุกรรมการฯ ไปพิจารณาเรื่องจำนวนอีกครั้ง และมีความเห็นว่ามีควมจำเป็นต้องแก้กฎหมายก่อน เพื่อให้สามารถดำเนินการเรื่องต่างๆ ที่จะตามมา ได้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เห็นด้วยกับเลขธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าจำนวน ๑๘ cluster ใหญ่เกินไป ควรมี cluster ย่อยอยู่ใน ๑๘ cluster ใหญ่ เนื่องจากมีความเป็นห่วงว่า cluster จะเป็นตัวนำกลุ่มจังหวัดในการดำเนินงาน และการวางแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในจังหวัดต้องใช้งบประมาณ ซึ่งช่องทางที่จะเสนอของงบประมาณต้องเป็นช่องทางของ ๑๘ cluster ถ้าเป็น cluster ย่อยใน ๑๘ cluster จะสามารถนำโครงการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ช่องทางขอตั้งงบประมาณโดยกลุ่มจังหวัดตามพระราชกฤษฎีกาได้

ประธาน กล่าวว่า ต้องการความชัดเจนเรื่องคุณภาพ ต้องสามารถตอบได้ว่าคุณภาพจะดีขึ้นอย่างไร หลังจากตัดสินใจแยกเขตพื้นที่มัธยมออกจากประถมแล้ว โดยถ้าอนุกรรมการฯ พิจารณาไว้แล้ว ก็ขอให้รายงานให้ที่ประชุมทราบ หรือสพฐ. ทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษาไว้แล้วก็ขอให้รายงานแผนฯ ต่อที่ประชุมด้วย เพื่อให้มีเหตุผลประกอบที่เพียงพอว่าการแยกเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาออกจากประถมศึกษาไม่ใช่เป็นเพียงการแก้ปัญหาการบริหารงานภายในกระทรวง ทั้งนี้ขอให้สพฐ. รายงานถึงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษาที่เตรียมมาเสนอต่อที่ประชุม

เลขานุการอนุกรรมการฯ (รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายเสน่ห์ ขาวโต) นำเสนอที่ประชุมว่า ในภาพรวม สพฐ. คิดว่าถ้ามีการปรับปรุงคุณภาพเรื่อง การบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาแล้ว อาจต้องลดจำนวนเขตพื้นที่การศึกษาที่มีอยู่ใน ขณะนี้ ๑๘๕ เขต ให้น้อยลง โดยในกรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาครอบคลุมหลายอำเภอ โรงเรียน มีจำนวนมาก การแยกเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาออกไปจะทำให้คุณภาพดีขึ้น และการบริหารจัดการภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดิม ควรมีลักษณะเป็นสำนักงานย่อย (sub station) คือสาขาของเขตพื้นที่ที่อยู่ในแต่ละอำเภอ โดยให้รองผู้อำนวยการเขตซึ่งมีจำนวน มากอยู่ประจำการ ให้รองผู้อำนวยการเขตเหล่านี้รับผิดชอบในสำนักงานย่อยที่อยู่ตามอำเภอ หรือในแต่ละอำเภออาจแบ่งย่อยเป็นสถานีย่อยอีกได้ ขึ้นอยู่กับภารกิจและพื้นที่ของเขตพื้นที่ นั้น และให้มีเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจเป็นศึกษานิเทศก์หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาไปช่วยรอง ผู้อำนวยการเขตเหล่านั้น

นอกจากนั้น การแยกเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา จะทำคุณภาพการศึกษาดีขึ้น เนื่องจากนักเรียนที่จะมีคุณภาพเพิ่มขึ้น เพราะได้คนที่มีความรู้ความสามารถมีความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะ โดยตรงที่จะมาช่วยวางแผน หรือสร้างนวัตกรรมเพื่อนักเรียน ครู และสถานศึกษา ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาเดิม ซึ่งมี ๑๘๕ เขต มีผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ความสามารถด้าน มัธยมศึกษาน้อยเมื่อเทียบกับผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ความสามารถด้านการประถมศึกษา กล่าวคือในพื้นที่ ๑๘๕ เขต มีรองผู้อำนวยการเขตประมาณเกือบ ๒,๐๐๐ คน ในขณะที่เป็น รองผู้อำนวยการเขตจากกรมสามัญเดิมเพียง ๘๕ คน และเจ้าหน้าที่ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทั้งหมด ประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน มีเจ้าหน้าที่ของสามัญเดิมเพียง ๗๖๕ คน โดยประมาณ นอกจากนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ของสพช.เดิมและสป.

การใช้ระบบเครือข่าย ในปัจจุบันมีการใช้เครือข่ายส่งเสริมพัฒนาคุณภาพทางด้าน วิชาการ โดยในปัจจุบันมี ๔ เครือข่าย ในแต่ละเครือข่ายมีศูนย์พัฒนาสาระวิชา ซึ่งเป็นวิชา หลัก ๙ วิชา ให้ครูแต่ละกลุ่มสาระวิชาร่วมกันพัฒนาองค์ความรู้ของครู เพื่อนำไปสอนนักเรียน โดยตรง เช่น ครูภาษาอังกฤษที่มีจำนวนมากรวมกันในจังหวัด แต่กระจายไม่ทั่วถึง ถ้าใช้ รูปแบบใหม่ จะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันสัมมนาระหว่างครูภาษาอังกฤษทำให้มีองค์ ความรู้ที่จะนำไปสอนร่วมกันได้ มีการร่วมคิด ร่วมผลิตสื่อการเรียนการสอน และทำให้เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มสาระวิชาต่างๆ ได้อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น หากมีการแยกเขต พื้นที่การมัธยมศึกษาออกจากประถมศึกษาแล้ว การบริหารงานบุคคลก็จะชัดเจนขึ้น ครู และ ผู้บริหาร มีโอกาสวางแผนการดำเนินงานเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ครูมีขวัญกำลังใจ ซึ่ง จะทำให้เกิดคุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ตามมา เมื่อครูดีครูเก่ง คุณภาพก็จะเกิดกับผู้เรียน

อีกประการหนึ่ง คือ เรื่องงบประมาณ ซึ่งขณะนี้โรงเรียนมัธยมประสบปัญหาเรื่องงบประมาณ แต่ไม่ได้หมายความว่าเขตพื้นที่การศึกษาไม่มีความสามารถในการบริหารจัดการสามารถจัดได้ เพราะมีโรงเรียนประถมที่มีความขาดแคลนมากกว่าโรงเรียนมัธยมมากมายมหาศาล ดังนั้นจึงจัดไปให้ในส่วนที่ขาดแคลนก่อน โรงเรียนมัธยมจึงไม่ได้รับการช่วยเหลือด้านงบประมาณ ถ้าแยกเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาออกไป ก็จะสามารถบริหารจัดการด้วยตัวเองได้ แม้จะได้รับงบประมาณน้อยก็ตาม

ส่วนเรื่องการพัฒนาอัตรียภาพหรือความถนัด จะรวมถึงการดูแลพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งหากมีเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาแล้ว ครูและบุคลากรจะมีความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมของเด็กในช่วงวัยรุ่น ซึ่งมีพฤติกรรมแตกต่างกับเด็กในระดับประถมศึกษา รวมทั้งเกิดความเชื่อมโยงของเครือข่ายทางการศึกษา ตั้งแต่เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาในกลุ่มจังหวัด เพื่อไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพเชิงวิชาการ ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกันทั้งระบบในกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับอาชีวศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือเขตตรวจราชการ ซึ่งจะต้องมีการพิจารณาร่วมกันอย่างรอบคอบ ขณะนี้จึงยังไม่สามารถกำหนดจังหวัดในแต่ละ cluster ได้

ทั้งนี้ได้เสนอให้มีคณะกรรมการประสานงานการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด ซึ่งใกล้เคียงกับข้อเสนอของคณะกรรมการฯ และมีบทบาทหน้าที่ที่คล้ายคลึงกัน คือเพื่อเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัด และ ๓) คือ เครือข่ายพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาของภาคจังหวัด มี ๔ ระดับประกอบด้วย ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

สิ่งที่เป็นสาระสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ศึกษาในเทศกัในเขตพื้นที่การศึกษาเดิมจะกระจายอยู่ในเขตพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้มีพลังในการพัฒนางานด้านวิชาการน้อย ถ้าได้รวมกันจะมีพลังสูงขึ้น ศึกษาในเทศกัของประถมศึกษาซึ่งมีโรงเรียนที่ต้องรับผิดชอบในแต่ละจังหวัดมาก การรวมเครือข่ายของศึกษาในเทศกัจะเป็นไปในลักษณะตั้งหลักที่จังหวัด แต่ทำงานในลักษณะเครือข่ายของจังหวัด และผลักดันขับเคลื่อนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพทั้ง ๔ ระดับ สำหรับศึกษาในเทศกัของระดับมัธยม แต่ละจังหวัดมีโรงเรียนไม่มาก ศึกษาในเทศกัก็มีจำนวนไม่มาก เช่นเดียวกัน ฉะนั้นต้องรวมกลุ่มในลักษณะของ cluster ศึกษาในเทศกัจะสามารถมาช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในแต่ละจังหวัดได้

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชี้แจงเพิ่มเติมว่า สามารถฉายภาพให้เห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ๗-๘ เรื่อง เช่น ๑) ครู โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องมีจำนวนพอเพียง วุฒิกการศึกษาตรง หรือผ่านการประเมิน ซึ่งสามารถรับรองได้ ๒) กลไกการพัฒนาด้านวิชาการ ซึ่งนอกจากการกระจายศึกษาในเทศกัให้เหมาะสมมากขึ้นแล้ว จะเพิ่มให้มี

ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนในทุกเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะเป็นแม่ข่ายในการอบรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๓) การใช้หลักสูตรในโรงเรียนที่ดีขึ้น สื่อต้องมีความพร้อมขึ้น ไอซีทีต้องนำมาใช้ได้ตรงกับความต้องการและต้องใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง ๔) การบริหารจัดการ จะคล้ายคลึงกับเกณฑ์การประเมินของสมศ. ๕) การมีส่วนร่วมระหว่างกรรมการเครือข่าย ผู้ปกครอง และครูในโรงเรียน รวมทั้งกรรมการนักเรียน ๖) การทำงานที่เอื้ออำนวย เช่น โรงเรียนต้องทำแผน และการันตีให้ได้ว่าภายใน ๓ ปี คุณภาพจะเกิดขึ้น ๗) ต้องส่งต่อให้โรงเรียนขยายโอกาสภายในกี่ปี ๘) โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องผ่านการประเมินของสมศ.ให้ครบถ้วนภายในกี่ปี ซึ่งจะต้องมาพิจารณาร่วมกัน

ส่วนในเรื่องการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เพราะแม้แต่ประเทศอังกฤษที่ให้ความสำคัญและลงทุนเรื่องยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงกว่าประเทศไทยหลายเท่า ก็ยังไม่สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตาม ควรมีทิศทางการดำเนินงานที่ดีขึ้น ถ้าที่ประชุมให้ความเห็นชอบกับแผนดังกล่าว สพฐ.จะไปทำรายละเอียดและมอบหมายสำนักที่รับผิดชอบจัดทำแผนเสนอต่อไป

ประธาน สรุปว่า เนื่องจากที่ประชุมนี้เป็นที่ประชุมที่ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพราะฉะนั้นข้อคิดเห็นและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ กระทรวงศึกษาธิการจะรับไปพิจารณา ดำเนินการ และตามที่ที่ประชุมครั้งที่ผ่านมามีมติให้แยกเขตพื้นที่มัธยมศึกษาออกจากประถมศึกษา โดยอยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประชุมครั้งนี้ เห็นควรให้ดำเนินการต่อไป โดยให้ สพฐ. กำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อให้เกิดผลทางปฏิบัติไปพลางก่อน ทั้งนี้ต้องไม่ขัดกับกฎหมาย ก่อนดำเนินการควรแก้กฎหมายให้เสร็จสิ้น

ส่วนรูปแบบการจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา อาจกำหนดเป็น ๗๖ เขตจังหวัด และมีกลุ่มจังหวัด โดยใช้รูปแบบที่ ๒ ผสมรวมกับรูปแบบที่ ๔ กำหนดกลุ่มจังหวัดเป็น ๑๘ กลุ่มจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนรูปแบบการตั้งกลุ่มจังหวัดย่อย (sub cluster) ว่าจะมีลักษณะอย่างไร ขอให้เป็นเรื่องการบริหารจัดการภายในของ สพฐ. หรือภายในกระทรวงศึกษาธิการ และขอให้ถือโอกาสปรับเขตทั้งหมดในกระทรวงศึกษาธิการให้สอดคล้องกันทั้งระบบ ทั้งเขตตรวจราชการ และเขตพัฒนาคุณภาพทางวิชาการให้ดีขึ้น รวมทั้งมีความยืดหยุ่นมากขึ้น หรืออาจจะรวมเรื่องการบริหารงานบุคคลไว้ด้วย ในรายละเอียดให้ สพฐ. ไปพิจารณาอีกครั้ง สำหรับมาตรการระยะกลาง ขอให้แก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะทั้งหมดของที่ประชุม โดยต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๓ ฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และพ.ร.บ. ครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ มีความเห็นว่า รูปแบบที่ ๒ เขตพื้นที่การศึกษาที่ยึดเขตจังหวัด ๗๖ เขตและมี cluster มีลักษณะว่าแต่ละเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาแต่ละจังหวัดเป็นสมาชิกของ cluster ดังนั้นควรให้คณะกรรมการฯ ไปศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งจากที่ประชุมสภาการศึกษาที่ผ่านมามีความเห็นว่าเป็น cluster ในเชิงการบริหาร และอาจคิดจากเขตพื้นที่การศึกษาเดิมรวมกันได้อย่างไร หรือคิดจากเขตบริหารราชการแผ่นดิน ๑๘ กลุ่มจังหวัด แล้วมาแยกกันอย่างไรโดยไม่ยึดเขตจังหวัดเป็นตัวหลัก สรุปว่า ฝ่ายเลขานุการควรบันทึกในรายงานการประชุมว่า ที่ประชุมเลือกรูปแบบที่ ๒ และ ๓ และมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจะยึด cluster เป็นหลัก ซึ่งควรมอบหมายให้คณะกรรมการฯ ไปศึกษาอีกครั้ง

นายวิฑูรย์ ตรีบุรินทร์ และนายวัชรินทร์ ศรีบุรินทร์ เห็นด้วยกับรูปแบบที่ ๒ โดยชี้แจงว่า เขตพื้นที่การศึกษาที่ยึดเขตจังหวัด ๗๖ เขตจะดูแลเรื่องการบริหาร และมี cluster ดูแลเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๗๖ เขตในเรื่องวิชาการ และมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ควรกำหนดเวลาการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๓ ฉบับ ซึ่งกรรมการและเลขานุการ ชี้แจงว่า การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) จะใช้ระยะเวลาประมาณ ๒-๓ เดือน โดยและประมาณเดือนพฤษภาคมจะนำเข้าวาระประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ทั้งนี้ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เมื่อคราวประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ ๓/๒๕๕๑ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๑ มติที่ประชุมมอบหมายให้แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการศึกษาข้อมูลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการศึกษาโดยกำหนดทางเลือกเกี่ยวกับรูปแบบและจำนวนของเขตพื้นที่การศึกษาแล้วพบว่า มี ๓ รูปแบบตามที่เสนอ ซึ่งผ่านการวิเคราะห์มาเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้กรรมการทุกท่านได้เลือกในวันนี้ ซึ่งสอดคล้องกับการชี้แจงของนายวัชรินทร์ ศรีบุรินทร์ ซึ่งเป็นอนุกรรมการฯ ชุดนี้ด้วยเช่นกัน

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีความเห็นว่าการเป็นรูปแบบที่ ๓ คือเขตพื้นที่การศึกษารวมจังหวัดจำนวน ๔๙ เขต เพราะควรให้ cluster มีหน้าที่บริหารด้วยไม่ใช่เพียงประสานเรื่องวิชาการเท่านั้น สรุปว่า ควรเป็นรูปแบบที่ ๒ และรูปแบบที่ ๓ โดยปรับปรุงคำว่ารวมจังหวัดเป็น cluster จังหวัด ที่อาจเป็นเขตบริหารราชการแผ่นดิน ๑๘ กลุ่ม หรือมากกว่าตามความเหมาะสม

นายสมหมาย ปาริจฉัตต์ มีความคิดเห็นว่าเป็นรูปแบบที่ ๒ เขตพื้นที่การศึกษาที่ยึดเขตจังหวัด ๗๖ เขต แต่มี cluster คือเขตบริหารราชการแผ่นดิน ๑๘ กลุ่มจังหวัด เป็นเขตพื้นที่การศึกษาด้วย

นายพนม พงษ์ไพบูลย์ เห็นด้วยกับรูปแบบที่ ๒ เขตพื้นที่การศึกษาที่ยึดเขตจังหวัด ๗๖ เขต แต่มี cluster กล่าวคือจำเป็นต้องยึดเขตจังหวัด แล้วให้จังหวัดรวมกลุ่มกันเพื่อทำงานด้านวิชาการ ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องศึกษานิเทศก์เพื่อรวมกลุ่มศึกษานิเทศก์ช่วยกันและพัฒนาเป็นกลุ่มจังหวัด

รองศาสตราจารย์ทองอินทร์ วงศ์โสธร เห็นด้วยกับรูปแบบที่ ๓ แต่ต้องยึด cluster ซึ่ง ๑๘ กลุ่มอาจใหญ่เกินไป อาจมีการแบ่งย่อยภายในกลุ่มลงอีก ซึ่งควรมอบหมายให้คณะอนุกรรมการไปศึกษาอีกครั้ง

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีความเห็นว่า ควรแบ่งเป็น ๓ ส่วนแต่ละส่วนมีความเชื่อมโยงกัน คือ ๑) กลุ่ม cluster ๑๘ กลุ่มจังหวัด ๒) กลุ่ม sub cluster เนื่องจาก ๑๘ กลุ่มใหญ่เกินไป ๓) หน่วยบริหารคือจังหวัด ทั้งนี้ควรให้คณะอนุกรรมการฯ ศึกษาเพิ่มเติมเรื่อง ๔๙ เขตจะยึดโยงกับ ๑๘ กลุ่มจังหวัดได้โดยไม่ซ้อนกัน

นายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ มีความเห็นว่า ควรยึดเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด และมี cluster เพื่อดูแลเรื่องวิชาการและนโยบายในภาพรวมเพื่อสอดคล้องกับระเบียบบริหารราชการของประเทศ จะทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากกว่า

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นด้วยกับรูปแบบที่ ๓ โดยมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า อาจปรับการรวมจังหวัด โดยอาจแบ่งย่อย ๑๘ กลุ่มตามเขตบริหารราชการแผ่นดินทั้งนี้รูปแบบดังกล่าวไม่ได้เน้นเรื่องวิชาการอย่างเดียว แต่ปัญหาหนึ่ง คือ บางเขตพื้นที่มีขนาดเล็กมาก ทั้งยังมีอกคศ. เหมือนเดิม จะเกิดปัญหาผู้บริหารไม่สามารถหมุนเวียนกันได้ ทั้งนี้ควรให้คณะอนุกรรมการไปหารือกันว่าจะรวมกลุ่มจังหวัดในลักษณะไหน โดยเกาะเกี่ยวกับกลุ่มจังหวัดที่เป็นมาตรฐานกลาง

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เห็นด้วยกับรูปแบบที่ ๓ ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับระดับอาชีวศึกษา คือ การอาชีวศึกษาจะจัดรูปแบบสถาบันในลักษณะ ๑๘ กลุ่มจังหวัดตามเขตบริหารราชการแผ่นดินโดยอาจเพิ่มอีก ๔-๕ กลุ่ม เนื่องจากบางกลุ่มใหญ่เกินไปที่ไม่สามารถที่จะเกาะเกี่ยวกันได้ และมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ควรปรับโครงสร้างเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อการบูรณาการให้สอดคล้องกัน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เสนอว่า การตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาเพิ่ม และยังมีเขตพื้นที่การศึกษาเดิม ดังนั้นจะมี cluster อย่างไร ต้องดูในภาพรวม ซึ่งในส่วนนี้อาจรอได้ เพราะถ้าหากปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สามารถตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาได้แล้ว จะต้องไปออกกฎหมายลูกอีก

ศาสตราจารย์ธีรวุฒิ บุญยโสภณ มีความเห็นในมุมมองระดับมหาวิทยาลัยว่า ต้องการเห็นนักเรียนที่จบจากมัธยมศึกษาแล้วป้อนเข้าสู่ระบบมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ และขณะเดียวกันด้วยศักยภาพของมหาวิทยาลัยซึ่งมีทั้งภาครัฐและเอกชนประมาณร้อยละห้าต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยฝึกอบรมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้กับสพฐ.ในระดับมัธยมศึกษาด้วย ซึ่งขณะนี้สถาบันพระจอมเกล้าพระนครเหนือร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาสารคามจัดทำระบบการศึกษา e-learning ทำให้สามารถกระจายรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองเข้าสู่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ๒๐ โรงเรียน โดยใช้งบประมาณของบริษัทไอทีจำกัด (มหาชน)

ทั้งนี้เห็นด้วยกับรูปแบบที่ ๓ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษารวมจังหวัดจำนวน ๔๙ เขต มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมเป็นการประหยัดและรวมทรัพยากรทางการศึกษาด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่พยายามไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกันในการจัดการศึกษา กล่าวคือจะทำให้มหาวิทยาลัยที่อยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศได้เข้าไปร่วมในการช่วยเหลือ cluster ต่าง ๆ ที่จะจัดขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็น cluster ๑๘ กลุ่ม หรือเป็น sub cluster ซึ่งเป็นข้อดีคือ เมื่อมหาวิทยาลัยลงไปแล้วก็สามารถช่วยระดับอาชีวศึกษาได้ด้วย และยังช่วยให้การพัฒนาครูอาชีวศึกษาและครูมัธยมศึกษาให้สามารถสร้างเยาวชนที่มีคุณภาพและป้อนกับมหาวิทยาลัยได้ด้วย

ศาสตราจารย์สุรพล นิติไกรพจน์ เห็นด้วยกับรูปแบบที่ ๓ แต่กลุ่ม cluster ควรเป็นจำนวนเท่าไร ขอให้อนุกรรมการฯ ไปศึกษา โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามีลักษณะพิเศษเฉพาะตัวไม่เหมือนเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพราะเขตนี้จะเป็นเขตลอยมีสภาพคล้ายกับการตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดพร้อมกับการตั้งสภาตำบลขึ้นมาในปี ๒๕๓๗ ที่นำไปสู่การทบทวนเขตพื้นที่ของท้องถิ่นทั่วประเทศไทย โดยเปลี่ยนจากหลักพื้นที่ไม่ซ้อนแต่อำนาจซ้อน กลายเป็นพื้นที่ซ้อนแต่อำนาจไม่ซ้อน ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ตั้งขึ้นไม่มีพื้นที่ของตัวเอง พร้อมกันนี้ต้องไปแก้ไขพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. ๒๕๕๑ ด้วย เพราะมีการแยกตามเขตพื้นที่การศึกษาเช่นกัน ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ต้องคิดเรื่องเหล่านี้ด้วย เพราะยังมีเวลาระหว่างขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ เห็นด้วยกับการแยกเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และเลือกรูปแบบที่ ๓ โดยให้อนุกรรมการฯ ไปศึกษาเพิ่มเติม แต่มีข้อสังเกตว่า หากมีการแยกเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาออกมาแล้ว จะทำให้การบริหารงานดีขึ้นหรือไม่ โดยให้ความเห็นว่าหากเรื่องการบริหารงานมีปัญหาควรแก้ไขตรงจุด ซึ่งปัญหาใหญ่ของการศึกษาไทย คือ การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบแยกส่วน ซึ่งเจตนารมณ์ของผู้ที่ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมายถึง การรวมการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมดเพื่อความต่อเนื่อง

นายวิททยา บริบูรณ์ทรัพย์ เสนอว่า ประเด็นเรื่องการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายน่าจะใช้กฎหมายเดิมได้ โดยกฎหมายเดิมให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจในการเพิ่มประกาศเขตพื้นที่การศึกษา โดยการเสนอความเห็นของสภาการศึกษา ที่กฎหมายเดิมบัญญัติในมาตรา ๓๗ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และมาตรา ๓๓ ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๖

ประธาน ให้ความคิดเห็นว่า กระทรวงศึกษาธิการควรศึกษาเรื่อง cluster ของการศึกษาโดยเฉพาะ และสรุปความคิดเห็นจากที่ประชุมได้ว่า ๑) ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการมาตรการระยะสั้นไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมาย ๓) เรื่องรูปแบบการตั้งเขตการมัธยมศึกษา ที่ประชุมเลือกรูปแบบที่ ๒ และรูปแบบที่ ๓ โดยมีความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้ ๑) ให้มีเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาจังหวัด ๒) ให้มีเขตพื้นที่การมัศึกษากลุ่มจังหวัด ๓) ให้มีเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดด้วย ขณะนี้มีเขตพื้นที่การศึกษา ๑๘๕ เขต ซึ่งเล็กกว่าเขตจังหวัดทั้งนี้หากปรับปรุงเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องมีการปรับปรุง ซึ่ง สพฐ. ต้องไปศึกษารายละเอียด จึงขอหารือที่ประชุมเรื่องควรมีเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาจังหวัดหรือไม่

นายอมเรศ ศิลาลอ่อน นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ และศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ไม่เห็นด้วยที่จะให้มีเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาจังหวัด เนื่องจากจะมีปัญหาเรื่องการบริหารบุคคล ซึ่งถ้าเป็นเขตพื้นที่ขนาดใหญ่จะบริหารบุคลากรมีความคล่องตัว จะมีบุคลากรที่มีคุณภาพดีกว่าในระยะยาว และการโยกย้ายจะอยู่ในกลุ่มครุมัธยมศึกษาด้วยกัน ซึ่งจะตอบสนองความต้องการของผู้ที่ขอย้ายได้ดีกว่าเดิม และขอให้มีความเชื่อมโยงระหว่างการมัธยมศึกษาและการอุดมศึกษาซึ่งรวมถึงอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัยด้วย

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย เห็นด้วยกับรูปแบบที่ ๓ โดยมีเหตุผล คือ ประการแรก เขตพื้นที่ที่เป็นหน่วยสนับสนุนโรงเรียน ดังนั้นจำนวนและขนาดโรงเรียนที่เหมาะสมมีความสำคัญ ประการที่ ๒ ถ้าจังหวัดเล็กเกินไป ปัญหาเรื่องการหมุนเวียนบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหาร ซึ่งขนาดสถานศึกษากับขนาดการบริหารโรงเรียนอาจมีความหมาย ทั้งนี้เขตพื้นที่การมัศึกษากลุ่มจังหวัด หมายความว่า ถ้าเป็นจังหวัดใหญ่ ควรให้เป็น ๑ เขต และถ้าเป็นจังหวัดเล็ก หลายจังหวัดอาจรวมกันเป็นหนึ่งเขตพื้นที่

กรรมการและเลขานุการ สรุปจากการหารือที่ประชุมเห็นว่า ควรยึด ๑๘ กลุ่มจังหวัดตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้ถ้าจะปรับให้เข้ากับรูปแบบที่ ๓ คือใน ๑๘ เขต ที่เป็นเขตใหญ่แล้ว ๑ เขตจะมีหลายจังหวัด บางจังหวัดอาจมีโรงเรียนมากพอที่จะสามารถเป็นเขต

ได้ โดยไม่ต้องรวมกับจังหวัดอื่น และบางจังหวัดอาจจะมี ๒-๓ จังหวัดรวมกันเป็นหนึ่งเขต แต่ต้องไม่มีการรวมจังหวัดแล้วข้ามเขต ๑๘ กลุ่มจังหวัด เพราะฉะนั้น ๑๘ เขต อาจแบ่งเป็น sub cluster ตามความหมายของที่ประชุมได้ สุดท้ายจะโยงเข้าไปหาการทำบูรณาการกับระบบใหญ่ของประเทศ

นายสุวัฒน์ เงินจ๋า ชี้แจงว่า จากเอกสารการประชุมหน้า ๕๔ จะเห็นว่า cluster ที่เสนอ ๔๙ เขต ตัวอย่างเช่น เขต ๑ มีปัตตานี นราธิวาส ยะลา เขต ๒ มีสงขลา สตูล เขต ๓ มีพัทลุง กระบี่ เขต ๕ มีเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราช เพราะฉะนั้นมีทั้งเป็นเขตจังหวัดเดี่ยวเนื่องจากมีปริมาณงานมาก แล้วมีการรวม คือการจัด cluster จะคำนึงถึงปริมาณงาน ซึ่งเป็นไปตามที่กรรมการให้ความเห็น ทั้งนี้มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเรื่อง cluster ที่สอดคล้องกับเขตบริหารราชการแผ่นดินนั้น ขณะที่ศึกษาเห็นว่าจะเป็นปัญหาเรื่องการข้ามเขตตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ อย่างไรก็ตามความคิดเรื่องการรวมกันเป็นกลุ่มจังหวัด ต้องมีคุณลักษณะ ๒ ประการ ประการหนึ่งคือ เรื่องการบริหารจัดการ และประการที่ ๒ ยึดโยงกับภาพรวม ซึ่งเป็น cluster เชิงนโยบาย หรือทางการพัฒนา หรือการตรวจราชการก็ตามต้องแยกไม่อย่างนั้นแยกการบริหารตรงนี้ออกจากกัน แต่เชื่อมโยงกัน

ประธาน เสนอว่า ถ้าที่ประชุมเห็นด้วยกับการมี cluster ๑๘ กลุ่มจังหวัดบวกกับเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็น ๑๙ เขต และมี sub cluster จะทำให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินงานรวดเร็วขึ้น เช่น การปรับเขตตรวจราชการให้สอดคล้องกับ cluster การจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดจะได้ง่ายขึ้น สำหรับการปรับ cluster ควรให้มีความสอดคล้องกับ ๑๘ กลุ่มจังหวัดโดยการปรับนั้นไม่ควรให้ข้ามเขตกลุ่มจังหวัดกัน

นายสุวัฒน์ เงินจ๋า มีความเห็นว่า ต้องแยกว่าถ้าเป็น cluster ๑๘ กลุ่มจังหวัดโดยระบบการตรวจราชการหรือการวางแผน จะดำเนินการให้สอดคล้องกัน แต่เขตบริหารต้องไม่เป็น sub cluster

นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ มีความเห็นว่า ควรรวมกลุ่มให้อยู่ในกลุ่มเขตตรวจราชการ แต่ต้องบริหารจัดการแต่ละกลุ่มจังหวัดเสมือนเป็นจังหวัด

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเห็นว่า เขตการมัธยมศึกษาต้องมากกว่า ๑๘ แต่เมื่อประกอบกันเข้าแล้ว ต้องมารวมตัวกันที่ ๑๘ ซึ่งอาจมี ๔๙ เขตเหมือนเดิม

ประธาน ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสรุป โดยขอทบทวนความคิดเห็นของที่ประชุมสรุปได้ดังนี้ ๑) ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการกำหนดมาตรการระยะสั้นไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมาย ๓) การกำหนดเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา ให้กำหนดเป็น ๑๘ กลุ่มจังหวัดเหมาะสมหรือไม่

กรรมการและเลขานุการ ให้ข้อเสนอว่า ตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ควรให้ปรากฏตัวเลข ๑๘ ขึ้นมา บอกว่าเห็นชอบกับหลักการรูปแบบที่ ๓ ส่วนเรื่องจำนวน จัดแบ่งให้เหมาะสม สอดคล้องและยึดโยงกับกลุ่มจังหวัดตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะรับไปยกร่างกฎหมาย คาดว่าใช้เวลาประมาณ ๒ สัปดาห์ แล้วนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการลงนาม ก่อนที่จะนำเข้าคณะรัฐมนตรี

นายวัชรินทร์ ศรีบูรินทร์ เสนอว่า การจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา ต้องมีการแก้กฎหมาย ต้องให้เป็นไปตามกระบวนการแก้กฎหมาย เช่น เรื่องสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีอำนาจในการแก้ไข ที่ผ่านมา ก.ค.ศ.เป็นหน่วยงานหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานบุคคล รัฐมนตรีในฐานะประธานก.ค.ศ. อยากให้มีการทบทวนในมติที่มีไปแล้ว แต่ยังไม่มีการบังคับใช้หรือยังไม่ได้แจ้งผู้ปฏิบัติ เพื่อจะได้ดำเนินการควบคู่ไปกับมาตรการที่ท่านได้มอบให้กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้เสนอว่า เกี่ยวกับก.ค.ศ.มีผู้แทนจากทุกองค์กรหลักน่าจะสื่อสารและเชื่อมโยงกันเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ เช่น หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และการโยกย้ายผู้บริหารสถานศึกษา เรื่องเหล่านี้น่าจะเป็นเรื่องของช่องว่างทางการสื่อสารมากกว่า ถ้ามีข้อเสนอแนะจากตัวแทนของประถมหรือมัธยมก็จะทำให้การพิจารณาและการจัดทำหลักเกณฑ์สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติได้มากที่สุด

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑) เห็นชอบข้อเสนอของคณะอนุกรรมการฯ ในหลักการเบื้องต้นของการแยกเขตพื้นที่มัธยมศึกษา โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อนประกาศจัดตั้งเขตพื้นที่การมัธยมศึกษา

๒) ในระยะระหว่างดำเนินการ มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรการระยะสั้นในการดำเนินงานไปพลางก่อน โดยต้องไม่ขัดกับกฎหมาย

๓) เห็นชอบกับรูปแบบการจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ตามรูปแบบที่ ๓ ที่คณะอนุกรรมการฯ เสนอ ทั้งนี้ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาจำนวนเขตพื้นที่ตามความเหมาะสม โดยให้สอดคล้องกับระบบกลุ่มจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

๔) มอบหมายสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายใน ๒ สัปดาห์

ระเบียบวาระที่ ๓.๒ เรื่องเพื่อพิจารณา : ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา

กรรมการและเลขานุการ รายงานว่า ประเด็นการปฏิรูปการศึกษารอบสอง ประกอบด้วย ประเด็นหลัก ๙ ประเด็น สำนักงานฯ กำลังดำเนินการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และจัด focus group แบ่งเป็น ๔ ครั้ง ประกอบด้วย ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จังหวัดสงขลา ครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ จังหวัดขอนแก่น และครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๒ กรุงเทพมหานคร เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะมีคณะอนุกรรมการหนึ่งชุด สรุปประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำมารายงานที่ประชุม ก่อนจะจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์ และนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ทั้งนี้ขอหารือที่ประชุมเรื่องการให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่ทำงานเรื่องนี้ โดยมี ศาสตราจารย์ ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นประธาน ศาสตราจารย์กิตติคุณเกษม วัฒนชัย และนายสุเมธ ตันติเวชกุล เป็นอนุกรรมการที่ปรึกษา

(รายละเอียดปรากฏในเอกสารการประชุมระเบียบวาระที่ ๓.๒)

การพิจารณา

ศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เสนอว่า คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาแต่ละชุดควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกัน และเห็นภาพรวมทั้งหมด

นายพนม พงษ์ไพบูลย์ ได้ให้ข้อเสนอว่า อนุกรรมการสภาการศึกษาทั้ง ๗ ชุด เป็น standing committee ซึ่งส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับภารกิจ ประเด็นการปฏิรูปการศึกษา สำหรับอนุกรรมการด้านวิจัย ติดตามและประเมินผล ดูแลเรื่องเพิ่มโอกาสทางการศึกษาได้ แต่ถ้ามอบภารกิจเรื่องเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอีก จะไม่สอดคล้องกับประเด็นหน้าที่ของการวิจัย ติดตามและประเมินผล ซึ่งควรตั้งอนุกรรมการขึ้นมาอีกหนึ่งชุด เพื่อผลักดันเรื่องเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะ เพราะเรื่องนี้ต้องใช้ความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอว่า การรับฟังความคิดเห็นควรเชิญกลุ่มเป้าหมายที่มีประสบการณ์ตรงแตกต่างกันไปจากกลุ่มเป้าหมายที่เชิญเป็นประจำ จะได้มีความคิดเห็นที่หลากหลาย และควรมีงานวิจัยสนับสนุน ซึ่งถ้ามีกรรมการวิจัยจะสามารถทำอะไรได้เร็วขึ้น นอกจากนี้ควรทำการศึกษาประสบการณ์การปฏิรูปการศึกษาจากต่างประเทศ

ทั้งนี้ในเอกสารการประชุมสรุปการปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอให้เขียนว่าผ่านมาตรฐานเหมือนกับหน่วยงานอื่น เพื่อจะได้เกิดกำลังใจที่จะทำงานร่วมกัน

นายสุวัฒน์ เงินน้ำ ให้ข้อเสนอแนะว่า งานวิจัยเรื่องการกระจายอำนาจ เรื่องคุณภาพการศึกษา ของหน่วยงานต่างๆ มีจำนวนมาก ควรมีการนำมาสังเคราะห์ ซึ่งจะได้องค์ความรู้จำนวนมากโดยไม่จำเป็นต้องทำวิจัยใหม่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลขา ปิยะอัจฉริยะ เสนอว่า ประเด็นที่ ๒ การผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ ควรเพิ่มเรื่องผู้บริหาร เพราะที่ผ่านมาผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู

กรรมการและเลขานุการ ขอเสนอศาสตราจารย์ธีรวุฒิ บุญยโสภณ เป็นประธานอนุกรรมการด้านเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งท่านเป็นกรรมการสภาการศึกษาที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี

ประธาน ขอให้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองเร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้แล้วเสร็จภายในเวลา ๒ เดือน คือประมาณสิ้นเดือนมีนาคม

มติที่ประชุม

ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

๑) เห็นชอบการดำเนินงานทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา โดยมอบหมายให้ สกศ.เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และให้ความเห็นของที่ประชุมไปประกอบการพิจารณาดำเนินการ

๒) เห็นชอบการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาเฉพาะกิจด้านการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองตามที่เสนอ โดยมีศาสตราจารย์ยงยุทธ ยุทธวงศ์ เป็นประธาน และให้เพิ่มคณะอนุกรรมการสภาการศึกษาด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อีก ๑ คณะ โดยมอบหมาย ศาสตราจารย์ธีรวุฒิ บุญยโสภณ เป็นประธาน และพิจารณาจัดองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ ตามความเหมาะสม

ระเบียบวาระที่ ๓.๓ เรื่องเพื่อพิจารณา : การปรับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๔๕ - ๒๕๕๙)

กรรมการและเลขานุการ รายงานโดยสรุปว่า การปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นแผนที่ผ่านความเห็นชอบโดยสภาการศึกษาและคณะรัฐมนตรี ตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ เป็นแผน ๑๕ ปี แต่เนื่องจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหลายบริบท และแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ใช้มาเป็นระยะเวลาครึ่งแผน ประมาณ ๗ ปี ซึ่งที่ผ่านมาได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมในหลายมิติ จึงเห็นควรมีการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แผนบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งกฎหมายหลายฉบับที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้ได้มอบหมายให้คณะกรรมการด้านนโยบายและแผนการศึกษา โดยมีรองศาสตราจารย์ทองอินทร์ วงศ์โสธร เป็นประธาน

(รายละเอียดปรากฏในเอกสารการประชุมระเบียบวาระที่ ๓.๓)

การพิจารณา

นายเจต ประภามนตรีพงศ์ เสนอว่า ขอฝากคณะอนุกรรมการด้านนโยบายและแผนการศึกษาให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาเอกชน เนื่องจากสามารถช่วยแบ่งเบาภาระการจัดการภาครัฐได้อย่างดี ทั้งนี้จากข้อมูลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า การลงทุนของนักเรียน ๒ ล้านคน การศึกษาเอกชนมีโรงเรียน ๔,๐๐๐ โรงเรียนได้รับงบอุดหนุนเพียง ๑๕,๐๐๐ ล้าน คือ ร้อยละ ๕ ของงบประมาณกระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด และขอความอนุเคราะห์ให้เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาดูแลการพิจารณากฎหมายโรงเรียนเอกชนด้วย

รองศาสตราจารย์ทองอินทร์ วงศ์โสธร เสนอว่า เรื่องการปรับแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ จะมีการประชุมครั้งแรกในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เพื่อให้มีการเร่งรัดการนำนโยบายของรัฐมนตรีไปปฏิบัติ ขณะนี้มีข้อมูลมากมายเกี่ยวกับแผนการศึกษาชาติ โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งควรทำ focus group เพื่อรับฟังความคิดเห็น เช่น บทบาทของภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นต้น

นายทองอยู่ แก้วไทรสะ เสนอว่า ขอฝากคณะอนุกรรมการด้านนโยบายและแผนการศึกษาให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาออกโรงเรียน เพื่อประโยชน์ของประชาชนที่ต้องการศึกษาระบบนี้อยู่มาก

นายปรีดา ประพฤติชอบ มีความเห็นว่า แผนการศึกษาแห่งชาติในระยะต่อไป ควรมีเป้าหมายให้การศึกษาเพื่อปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรมแก่เยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียน ขอให้ประชุมว่าจะนำเรื่องการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านจริยธรรม คุณธรรมให้มีสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริงได้อย่างไร ซึ่งกรรมการและเลขานุการ ชี้แจงว่า ประเด็นนี้ คณะอนุกรรมการดำเนินนโยบายและแผนจะรับไปดำเนินการ และอนุกรรมการสภาการศึกษา เฉพาะกิจด้านการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง จะรับไว้เพื่อประสานเข้าไปในแผนใหญ่ต่อไป

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเร่งรายงานว่าปัจจุบันเรื่องคุณธรรมจริยธรรมมีการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนอย่างไร ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับอิสลามศึกษาก็มีความก้าวหน้าในหลายเรื่อง เช่น โรงเรียนทางภาคใต้จะสอนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมจำนวน ๑๐ ชั่วโมง จากเดิมที่มีเพียง ๑-๒ ชั่วโมง สำหรับรายละเอียดเรื่องนี้จะหารือกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาต่อไป

นายไพฑูรย์ จัยสิน เสนอว่า แผนการศึกษาชาติควรคำนึงถึงความเหมาะสมทั้ง ๔ ด้าน คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และอาชีวศึกษา

ประธาน มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งการจัดทำแผนกลุ่มจังหวัด และแผนจังหวัดไปพร้อมกัน และที่ต้องเร่งเรื่องการปฏิรูปการศึกษา เพราะบางเรื่องจะได้นำมาใช้ประโยชน์ในปีการศึกษา ๒๕๕๒ โดยขอให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนมีนาคม หากแล้วเสร็จก็จะได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ขอให้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาที่รับผิดชอบเร่งประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ครบถ้วน โดยต้องผิดชอบควรต้องคำนึงถึงส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนควบคู่กันไปในแต่ละเรื่องด้วย

มติที่ประชุม

ที่ประชุมให้ความเห็นชอบการดำเนินงานปรับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕ – ๒๕๕๙) และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการสภาการศึกษาดำเนินนโยบายและแผนการศึกษาเป็นผู้นำดำเนินการ โดยให้รวมถึงการจัดทำแผนการศึกษากลุ่มจังหวัด และแผนการศึกษาจังหวัดด้วย

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อทราบ : การจัดตั้งสถาบันแห่งชาติเพื่อการผลิตและพัฒนาครู “กัลยาณวิวัฒนา”

กรรมการและเลขานุการ รายงานว่า เรื่องการจัดตั้งสถาบันแห่งชาติเพื่อการผลิตและพัฒนาครู “กัลยาณวิวัฒนา” ขอเสนอเป็นเอกสารการประชุมเท่านั้น และการประชุมครั้งต่อไปจะนำเป็นประเด็นอภิปรายสืบเนื่องอีกครั้งหนึ่ง รายละเอียดปรากฏในเอกสารการประชุมระเบียบวาระที่ ๔

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานความก้าวหน้าว่า ขณะนี้ได้จัดทำข้อกำหนดและลักษณะเงื่อนไขการดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว โดยมีศาสตราจารย์วิจิตร ศรีสอาน เป็นประธานและคณะศึกษาจะจัดทำโครงการพร้อมร่างกฎหมายการจัดตั้งสถาบันฯ ทั้งนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากมูลนิธิเพื่อพัฒนาการศึกษาไทย จำนวน ๑ ล้านบาท คาดว่าภายใน ๓ เดือน ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะแล้วเสร็จเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ซึ่งจะเป็นการยกฐานะสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) วัดไร่ขิงตามที่รัฐมนตรีมีดำริ

มติที่ประชุม

ที่ประชุมรับทราบ โดยประธานขอให้ดำเนินการร่างกฎหมายการจัดตั้งสถาบันฯ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๒

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

กรรมการและเลขานุการ มีเรื่องเสนอเพิ่มเติมคือ เรื่องการปรับตำแหน่งที่ปรึกษาในคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา เนื่องจากมีผู้ทรงคุณวุฒิอาวุโสหลายท่านกรุณารับเป็นที่ปรึกษา แต่การเป็นที่ปรึกษาตามชื่อเดิมไม่สามารถแสดงบทบาท ออกเสียงลงมติ รวมทั้งการเบิกเบี้ยประชุม ดังนั้นเพื่อให้มีความสะดวกในการบริหารจัดการ จึงขอหารือที่ประชุมปรับตำแหน่งที่ปรึกษาเป็นอนุกรรมการที่ปรึกษา รายละเอียดปรากฏในเอกสารการประชุมระเบียบวาระที่ ๕

มติที่ประชุม

ที่ประชุมเห็นชอบการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งที่ปรึกษาของคณะอนุกรรมการสภาการศึกษา เป็นตำแหน่งอนุกรรมการที่ปรึกษา

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

นายวีระ พลอยครบุรี
นายกวิน เสือสกุล
นางโชติกา วรรณบุรี
นางนันทิชา แจ่มนุราช
ผู้จัดรายงานการประชุม

นายนพพร สุวรรณรุจิ
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ผู้ตรวจรายงานการประชุม